

Sodelovanje z Ikeo

Nekako v začetku letošnjega leta smo ob posredovanju Slovenijalesa navezali konkretnije poslovne stike z največjo in zelo uspešno evropsko trgovsko hišo ki se v največji meri ukvarja s prodajo za opremo prostorov IKEA. Ta firma, pohištva vseh vrst, ima svoj prodajni sedež v Kopenhagnu na Danskem, medtem ko finančno-tehnična služba deluje v Švedskem Alnutu. Torej se ta firma ne ukvarja samo s prodajo, ampak ima v svojem kompleksu tudi tehnični sektor s svojimi oblikovalci in tehniki. Po njihovih tehničnih navodilih in načrtih pa potem različna podjetja po celi Evropi izdelujejo raznovrstne artikule in sistemsko pohištvo. Nato gredo ti izdelki v skladišča IKEA v raznih evropskih deželah, odkoder najdejo pot v stanovanja.

Čeprav je v zadnjih letih že bilo nekaj kontaktov med IKEA in Stalom, pa je do resnejšega sodelovanja prišlo šele letos. K temu je gotovo pripomogla tudi povečana izvozna usmeritev naših podjetij.

Predstavniki IKEA, ki so obiskali Stol, so nam najprej ponudili, da zanje izdelujemo predalnice GUTE. Sem spada šest vrst demontažnih omaric s predali na plastičnih vodilih, v borovem furnirju in naravno lakiranih. Predalniki imajo kot pohištveni oz. stanovanjski element zelo široko uporabnost v predsobah, dnevnih prostorih, kabinetih itd. Okovje in vodila predalov so standardna od IKEA in jih dobimo prek »časnega uvoza«. To okovje moramo potem v enaki količini, montiranega v omarice oz. priloženega v paket spet »izvoziti«.

Hkrati z uvrstitvijo teh predalnikov v naš program (TOZD-2) smo sprejeli tudi prvo zahtevnejšo proizvodnjo v borovem furnirju, ki ima kar precej različne lastnosti od teh naših standardnih furnirjev (hrast, bukev, jesen, mahagonij...) s katerimi imamo v naši tovarni veliko izkušenj.

Borov les je mehak in zahteva specifičen pristop, posebno v površinski obdelavi. Pri transportu pa je treba močno paziti, da ne pride do odrgnin saj ima vsaka praska nepopravljive posledice. To velja že za naš domači bor, ki ga vsak pozna; tanka, visoka debela, števil-

ne grče. Jasno je, da se furnir grčam ne more izogniti, posledica tankih borovcev pa so ozki furnirski lističi — vse to pa ima za posledico slabo izkoriščanje in zamudno sestavljanje furnirja v željene dimenzije. To dvoje (grčo in ozki listi) pa se da dobro rešiti s kanadsko različico bora, ki zraste v debela drevesa, iz katerih lahko dobimo lepe široke pasove furnirja, skoraj brez grč. Jasno je, da za velikoserijsko proizvodnjo, kakršna je ta naša proizvodnja predalnikov GUTE, lahko pride v poštev samo ta kanadski bor, ki ima omenjene prednosti pred domačim.

Po sklenitvi pogodbe z IKEA je proizvodnja v TOZD-2 stekla. Nabavljena je bila večja količina furnirja kanadskega bora in zalepljene so bile prve ploskve, vse po tehničnih navodilih švedske firme.

Ob naslednjem obisku tehničnega predstavnika IKEA gospoda Petersona pa je prišlo do kratkega stika. Zakaj? Sporna točka je bila vrsta furnirja. Kanadski bor namreč velja na Švedskem (Nadaljevanje na 2. strani)

Dnevu republike

*Ob petju strojnic iz gozdov,
med vojno strašno, vso krvavo,
ob ognju bruhanja topov
razvila svojo si zastavo.*

* * *

*S krvjo očetov naših prepojena,
v žrtvah strašnih, v trpljenju,
iz teme suženjstva k življenju
si vstala domovina vsa prepojena.*

* * *

*Obnovili, glej, zdaj naše smo domove,
zgradili lepše, srečno si življenje,
svobodni v tebi zdaj živimo,
svobode, sreče, vsi se veselimo.*

* * *

*Za rojstni dan tvoj v svobodi
nam mnogo let še srečna bodi,
brez vojne strašne — brez grozot,
naprej naj pelje tvoja pot —
— republika naša*

Silva Lasič, PE-4

Včasih radi kaj pokritiziramo. Ob tem niti ne pomislimo, koliko je kritika upravičena. Tudi na račun nove tapetniške delavnice je bilo pri nas izrečenih precej pripomb. Le malokdo pa je pomislil, da so novi proizvodni prostori dobrine trajnega pomena, kjer ima delovna organizacija ob nenehno naraščajočih gradbenih stroških zelo dobro naložen denar.

Pred vojno so bile tovarne, v katerih bomo sami delali in sami odločali o svojem zaslužku, le neuresničene želje!

(Nadaljevanje s 1. strani)

kot nemogoč za površinsko obdelavo, zaradi prevelike mehkoobe, oz. zaradi velike razlike v trdoti ranega in kasnega lesa v braniki, kar ima za posledico skraj »nemogočo« površino za kvalitetno nadaljnjo obdelavo (brušenje, lakiranje). Če tako površino normalno brusimo, ne dobimo gladke ploskve, ampak v grobem rečeno rebrasto. Pri brušenju namreč odbrusimo več mehkejšega dela branike, tršega dela branike pa manj. Delno se po mnenju tujih strokovnjakov to stvar da rešiti z nekoliko poševnim brušenjem glede na letnice. Druga estetska neprijetnost te vrste bora pa je zelo široka tekstura oziroma velik razmak med letnicami in to za oči ni ravno najlepše, če smo že boljše navajeni. Posebno se to pojavlja na tistih lističih furnirja, ki so rezani iz tangencialnega dela debla. Kanadski bor je hitro rastoče drevo, se pravi, da ima velik prirastek in jasno je, da nimamo opraviti z resonančnim lesom gostih letnic.

Zaradi vseh teh slabih lastnosti, švedska institucija za kontrolo kvalitete MÖBELFAKTA odklanja les kanadskega bora.

S predstavnikom IKEA smo se zanimali o nadaljnjem poteku strojne in površinske obdelave. Da bi se izognili težavam z neravnostjo površine, smo elemente predalnikov lakirali s precej večjo količino temeljnega laka od predpisane, »mat« laka pa smo zato porabili nekoliko manj. S tem smo prvi problem nekako rešili, čeprav na račun povečane nanosa laka. To je potrdil tudi tehnični zastopnik firme, ki proizvaja lak ACROMA in bil istočasno navdušen nad kvaliteto lakiranja.

Nekoliko večji problem pa je s teksturo. Ker je velika količina furnirja že v polizdelkih, bo IKEA pač sprejela izdelke v furnirju, kakršen je na razpolago, razen nekaj najhujših primerov. Istočasno pa smo se za naslednje serije dogovorili, tudi za uvoz furnirja finskega bora, ki je po mnenju gospoda Petersona zelo kvaliteten in bi nam torej prihranil prej omenjene težave. Poleg tega, pa ta furnir ni nič dražji od kanadskega. Finski furnir je po vseh težavah z uvozom pred kratkim prispel v naše podjetje in zdaj čaka na razrez. Upamo, da z njim ne bo težav in bo proizvodnja predalnikov GUTE kvalitetno

in v miru stekla. Res pa je, da ima ta furnir podobno kot naš bor ozke lističe. Je nekoliko bolj bel kot kanadski, tako da mešanje elementov, furniranih z različnimi furnirji ni priporočljivo.

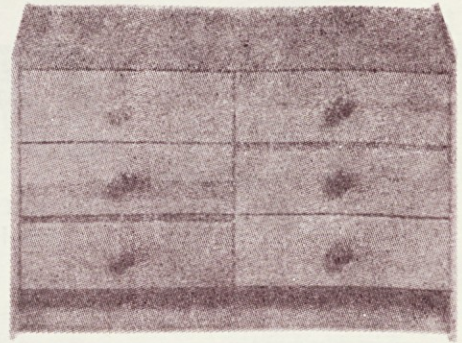
Na vse to je treba gledati objektivno. Za Skandinavce je obdelava z mehkim lesovi vsakdanja praksa. Lahko rečemo, da ob besedah »skandinavsko pohištvo« takoj pomislimo na ambient poln svetlih površin, kjer gospodarita preprostost in domačnost ob lepoti smreke in bora — torej lesov, ki bogatita skandinavska tla. Do nedavnega je pohištvo, izdelano iz smrekovine oz. borovine pri nas in v sosednjih deželah veljalo za tretjerazredno, se pravi za »opremo drvarnic«.

Skandinavci pa so postali pojem pohištvene lepote in kvalitete prav na osnovi teh lesov. Saj kaj dosti drugega na razpolago sploh nimajo. Tako so njihovi bogati iglasti gozdovi našli svoje mesto v prijaznih domovih in prispevajo k toplim interierom mrzlega severa. Istočasno so se razvili številni vrhunski oblikovalci, ki imajo na svoji strani kvalitetno strojno in površinsko obdelavo lesa, katero mehki lesovi, kakršna sta smrekovina in borovina, še posebej zahtevajo. Do vseh izkušenj pa Skandinavci niso prišli kar čez noč, ampak so jih na prestol kvalitete pripeljale številne raziskave in trdo delo dolga desetletja.

Industrijo pohištva — Stol — Kamnik je obiskal tudi lastnik firme IKEA, gospod Kampret, ki sicer živi v Švici. Prepričan se je o naši kvaliteti nasploh. Posebej ga je zanimala tudi izdelava masivnih izdelkov, stolov.

Po tem obisku je bila IKEA zainteresirana za nove povečane količine, ki bi jih delali v naslednjem letu in to za omenjene predalnike GUTE, predvsem pa za sistemsko pohištvo PRINCIP, o katerem so že nekaj časa tekli razgovori in priprave. To pohištvo naj bi mi za IKEA izdelovali v naslednjih letih. Sistem PRINCIP je že sedem let najuspešnejše pohištvo njihove trgovske hiše in njegova prodaja oz. povpraševanje je še zmeraj v vzponu. Naše podjetje pa je prvi proizvajalec tega pohištva izven Švedske. To je vsekakor lepo priznanje za Stol, ki ga bo treba opravičiti s kvalitetno izdelavo in redno odpremo.

Po mnenju naših oblikovalcev in tehnične službe naj bi sistem PRINCIP tako po oblikovni kot po funkcionalni pla-

Borovi predalnikji za IKEO so nov Stolov izdelek. Čeprav je izdelek svojstvene oblike, je na prvi pogled zelo enostaven. Vendar zahteva zelo natančno izdelavo. Problemi nastajajo že pri sestavi furnirja, nalepu furnirja na iverke, pa tudi pri oblepu robov. Borov furnir je debelejši od naših standardnih furnirjev in vsebuje snovi, ki se slabo spajajo z lepili, ki smo jih uporabljali za drugo pohištvo. Vendar je prva serija predalnikov že narejena. Z izkušnjami, ki smo jih pridobili, bomo v prihodnje lažje in uspešneje odpravljali težave.

ti tudi na našem trgu predstavljal korak naprej. Zato smo prišli na idejo, da bi PRINCIP izdelovali hkrati za izvoz in za domači trg. Tako bo prvi »prototip« razstavljen že ta mesec na Salonu pohištva v Beogradu, le nekoliko bo prirejen na domače dimenzijske zahteve in okovje. Sistem regalov in omaric pa bo dopolnjen s sedežno garnituro naših oblikovalcev. Pohištvo je demontažno, izdelano v iverici, furnirano v hrastu, temno (skoraj črno) luženo in lakirano »mat«. Sistem nudi najrazličnejše kombinacije in lahko zadovolji še tako zahtevnega kupca, ne glede na starost. Mislim, da bo to prijetna osvežitev naših razstavnih prostorov, predvsem pa stanovanj naših kupcev.

Pri obdelavi s hrastovim furnirjem imamo v Stolu že veliko izkušenj in bi se te plati moralo iti brez težav. Proizvodnja naj bi tekla v TOZD-2.

Tako je s to »našo« IKEA, o kateri se zadnje čase precej govori, predvsem v zvezi z borovim furnirjem GUTE, ki

Sistem PRINCIP — v beli izvedbi

Predlog za ureditev dopustov za delavce pri delih z zdravju škodljivimi kemikalijami in v posebnih delovnih okoljih

Ko smo v lanskem letu v naših tozidih sprejeli nove, z zakonom o delov. razmerjih usklajene pravilnike o delovnih razmerjih je prišlo do nekaterih sprememb v merilih za določanje letnega dopusta.

Novi zakon namreč, ko govori o osnovah in merilih za določanje letnega dopusta, med njimi na prvem mestu navaja »delovne pogoje, kot so teža dela, zahtevnost dela, vpliv dela in delovne okolice na delavca, telesno in duševno napetost pri delu, oz. druge posebne pogoje dela«.

Pod vpliv dela in delovne okolice pa se všteta tudi »dela na zdravju škodljivih delovnih mestih« po prejšnjem pravilniku. Ker je ta kriterij v novin pravilnikih širše definiran, pripada po njem v naših tozidih 810 delavcem 1130 delovnih dni dopusta, po prejšnjih merilih pa je pripadalo 552 delavcem 1105 dni dopusta.

Na pobudo IO konference sindikata in zdrav. službe, da je treba pri določanju dolžine letnih dopustov posebej obravnavati delavce, ki pri delu prihajajo v stik z organskimi topili in drugimi strupenimi kemikalijami, je spomlad DS DO naložil strokovnim službam in odboru za kadre DO, da v tem smislu pripravijo predlog za dopolnitev metode ocenjevanja zahtevnosti dela, po katerih se vrednotijo tudi delovni pogoji in določa tudi dolžina letnega dopusta glede na delovne pogoje.

O skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka tozidov in za delitev sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo delavcev tozidov in skupnih služb

Izvršni odbor konference sindikata, komisija za vrednotenje dela in odbor za kadre DO so na več svojih sejah razpravljali o merilu »DELOVNI POGOJI« za določanje dolžine letnega dopusta. Na komisiji za vrednotenje dela je bilo komično ugotovljeno, da ni smiselno menjati metodologije za vrednotenje zahtevnosti dela, ki je sestavni del samoupravnega sporazuma; pač pa je komisija pripravila naslednji predlog dopolnitve pravilnika o delovnih razmerjih in ga posredovala v obravnavo od-

nam res dela precej preglavic. Če rečem, da vsaka šola nekaj stane, se bo takoj našel drugi, ki bo rekel, da so nekatere šole tudi drage. Res je!! Na drugi strani pa je razveseljivo, da nam je uspelo predalnice narediti zelo kvalitetno — tako glede mehanske kot površinske obdelave in celo sam tehnični predstavnik za IKEA je potrdil, da je tole naše kvalitetnejše kot pa tisto, kar je zdaj v njihovih skladiščih široko po Evropi.

Ob sprejetju novega programa PRINCIP pa bi si moralj vsi prizadevati, da še bolj opravičimo našo kvaliteto, ki nas edina lahko afirmira tako na domačem trgu kot v ostalem svetu pohištvene industrije.

Franc Stele

boru za kadre delovne organizacije:

a) Črta se zadnji odstavek 114. člena tega pravilnika, ki se glasi:

»Za dela, ki se opravljajo v okoljih, kjer so presežene MDK škodljivih snovi in kjer ropot presega 100 dB, pripada delavcu še dodatno 2 dni dopusta«

b) Namesto tega odstavka se vnese v pravilnik nov 114. a člen, ki se glasi:

»Za dela z zdravju škodljivimi kemikalijami in v posebnih delovnih okoljih pripada delavcu poleg števila dni dopusta po določilih 114 člena še naslednje število dni dopusta:«

I — Če je koncentracija hlapov ali delcev škodljivih snovi II. skupine pretežno večja od 0,5 in manjša od 0,9 MDK, občasno pa tudi večja ali — če ropot presega 90 dB 1 dan

II — Če je koncentracija hlapov ali delcev škodljivih snovi II skupine pretežno večja od 0,9 MDK ali

— če je koncentracija hlapov ali delcev škodljivih snovi I. skupine pretežno večja od 0,2 in manjša od 0,9 MDK, občasno pa tudi večja ali

— če ropot presega 100 dB ali — če pri delu lahko delavec ob normalni pazljivosti občasno pride v neposreden stik s strupenimi snovmi, njih raztopinami ali predmeti, omočenimi z njimi.

2 dni
III — Če je koncentracija hlapov ali delcev škodljivih snovi I skupine pretežno večja od 0,9 MDK ali

— če je pri delu delavec ob normalni pazljivosti stalno v neposrednem stiku s strupenimi snovmi, njih raztopinami ali predmeti, omočenimi z njimi ali jih mora prijemati.

3 dni
IV — Če je pri delu zaradi koncentracije škodljivih snovi nujno uporabljati posebna zaščitna sredstva (filtre, maske ipd), ki ovirajo delavca pri dihanju ali gibanju, ali

— delati le omejen čas, krajši od 8 ur oz. med dnevom menjati delovno okolje

4 dni
Kot škodljive snovi I. skupine štejejo organska topila in snovi, ki podobno učinkujejo na človeški organizem, kot so:

	MDK (ppm)
— nitro laki	75
— nitro razredčila	75
— kislinski laki	210
— acetoni	330
— poliuretanski laki in smole	50
— poliuretanska razredčila	50
— oljna in nitro barvila	75
— neoprenska lepila — teleol	70
— savanol	125
— oljnati laki	75
— kloroten (trikloreten)	200
— laki za kovino	50
— poliester	100
— toluol	60
— kisilol	12
— etilacetat	29
— metilen klorid	144

Kot škodljive snovi II. skupine štejejo ostale kemično škodljive pline in aerosole, kot so:

— formaldehid	1,0 mg/m ³
— plini pri elektrovarjenju	5,0 mg/m ³
— ogljikov monoksid	500 ppm
— vodikov peroksid	

Kot strupene snovi štejejo trdne snovi in tekočine, kot so:

- formalin
- žveplena kislina
- solna kislina
- soli za galvanizacijo

Kot koncentracijo hlapov ali delcev škodljivih snovi se upoštevajo tiste efektivne koncentracije, ki nastajajo ob upoštevanju vseh varnostnih predpisov in ukrepov, uporabi predpisanih delovnih sredstev, tehnoloških postopkov in navodil za delo. Ne upoštevajo se vplivi, ki nastajajo zaradi neupoštevanja ali kršenja teh predpisov, ukrepov in navodil.

Stopnjo izpostavljenosti vplivom organskih topil in zdravju škodljivih kemikalij ugotavlja komisija za vrednotenje zahtevnosti dela na osnovi meritev in srtočkovne presoje rezultatov meritev, ki jo opravi Služba za varstvo pri delu.

Ocena delovnih pogojev po tem kriteriju se kontrolira najmanj enkrat letno.

c) V 1. odstavku 115. člena pravilnika se črta besedilo variante, ki se glasi:

»(varianta: v prvih 6 mesecih tekočega leta)«

d) Črta se drugi odstavek 115. člena, ki se glasi:

»Za delavce, ki niso delali v tej delovni organizaciji v preteklem letu, imajo pa pravico do dopusta, se za ugotovitev števila dni letnega dopusta upoštevajo povprečni delovni pogoji pri delih, na katere so razporejeni s sklepom Odbora za kadre TOZD«

e) V 133. členu se v 1. odstavku doda alineja, ki se glasi:

— če se delavca, ki dela na zdravju škodljivih delih, napoti na preventivno letovanje ali preventivno zdravljenje

Odbor za kadre DO je predlog obravnaval in v soglasju z IO konference sindikata sklenil, da je glede na to, da predlog zadeva mnogo tistih delavcev, ki imajo že po pravilniku maksimalno količino dopusta (to je 30 ali 35 delovnih dni), sklenil, da posreduje DS DO predlog, da sklene, da naj za letošnje leto veljajo dopusti po kriteriju delovni pogoji tako, kot v lanskem letu, to je, da tisti delavci, ki imajo letos z odločbo po tem kriteriju določenih manj dni, lahko uveljavijo razliko do lanskega kriterija. To bi pomenilo dodatnih 557 delovnih dni dopusta za DO

Za v bodoče pa odbor za kadre DO predlaga, naj se pravilnik o delovnih razmerjih glede kriterijev za določanje dolžine letnega oddiha ne spreminja; za delavce, ki delajo z organskimi topili in zdravju škodljivimi kemikalijami pa naj se uveljavijo zgoraj predlagana merila za odmerjanje odsotnosti za preventivno letovanje, ki ni del rednega letnega dopusta, v samoupravnem sporazumu o oblikovanju in uporabi sklada skupne porabe ali v posebnem pravilniku. To pa naj bi bilo urejeno pred izdajo odločb o dopustih za prihodnje leto.

Alojz Švigelj

V prvih devetih mesecih — uspešno

S periodičnim obračunom za čas od 1. januarja do 30. septembra 1980 smo ugotovili, da smo na ravni delovne organizacije načrtovani dohodek presegli za 2%. Dohodek, dosežen v istem obdobju preteklega leta, pa za 23%.

Poznano nam je (o tem smo že pisali), da smo v začetku leta v Sloveniji sprejeli Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980, s katerim smo želeli doseči skladno razporejanje dohodka na osebne dohodke, skupno porabo in sredstva za razširjeno reprodukcijo.

V mesecu oktobru je bil na osnovi spremenjene zvezne in republiške resolucije spremenjen tudi ta dogovor. S temi spremembami je vnesena dodatna selektivnost, s ciljem zagotavljanja materialne varnosti delavcev v organizacijah združenega dela, kjer zaradi objektivnih pogojev gospodarjenja dosežajo nižjo rast dohodka. Ta sprememba je bila potrebna, ker bi sicer dosegali realno rast osebnih dohodkov izpod predvidevanj. Spremembe veljajo samo za tiste organizacije združenega dela, ki so se jim v letošnjem letu bistveno poslabšali pogoji gospodarjenja, a le pod pogojem, da imajo vsaj enako fizično produktivnost dela.

Sprememba nudi tudi stimulacijo za povečanje izvoza. Tako se je znižal mejni odstotek udeležbe izvoza v celotnem prihodku od 15% na 5%, od 33% na 20% in od 66% na 40%.

Na osnovi teh sprememb dogovora je rast osebnih dohodkov za DO Stal za 2,5% hitrejša, kot bi bila po prvotnih določilih dogovora.

Zaradi tega so samoupravni organi sprejeli sklepe, da smo obračunali in izplačali 3% osebnih dohodkov od obračunanih in izplačanih osebnih dohodkov za čas od 1. 1. do 30. 9. 1980. Za čas od 1. 10. dalje pa smo zvišali planško izhodiščno vrednost za 4%.

Takšne osebne dohodke bomo finančno pokrili le ob vsaj takih poslovnih rezultatih, kakršni so bili v prvih devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z letom 1979.

Poslovni uspeh, merjen s porabo delovnega časa (število zaposlenih, izračunano na osnovi opravljenih delovnih ur) kaže, da je rast le-tega na zaposlenega delavca hitrejša, kot pa je rast kazalcev v masi.

To je razvidno iz naslednjega pregleda:

Indeks rasti dohodka v masi	123
Indeks rasti dohodka na delavca	125
Indeks rasti osebnega dohodka v masi	121
Indeks rasti osebnega dohodka na delavca	123
Indeks števila zaposlenih, izračunan na osnovi opravljenih ur	99

Prikaz kazalcev za delovno organizacijo:

Kazalec	I.—XII. 79	I.—IX. 79	I.—IX. 80
Dohodek na delavca (v din)	224.179	164.580	205.196
Čisti dohodek na delavca (v din)	163.239	111.577	135.060
Razporejena sredstva za osebne dohodke in skupno porabo na delavca (v dinarjih)	136.148	90.018	112.130
Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi (v %)	135,2	135,8	135,6
Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi (v %)	41,7	30,0	38,9
Celotni prihodek v primerjavi z uporabljenimi obratnimi sredstvi (koeficient)	2,1	1,5	2,1
Akumulacija v primerjavi z dohodkom (v %)	12,1	14,5	12,7
Akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi (v %)	5,0	4,3	4,9
Razmerje med porastom sredstev za akumulacijo in porastom sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (koeficient)	1,22	1,35	0,88

Iz zgornje tabele je razvidno, da je rast sredstev za osebne dohodke in skupno porabo hitrejša od rasti sredstev za akumulacijo, čeprav je delež sredstev za akumulacijo v dohodku konstanten.

TABELARNI PRIKAZ INDEKSNIH RAZMERIC DOSEŽENIH REZULTATOV, UGOTOVLJENIH S PERIODIČNIM OBRAČUNOM ZA ČAS I.—IX. 1979 in 1980 TER Z ZAKLJUČNIM RAČUNOM ZA LETO 1979

TOZD	INDEKS RAZMERIJ					
	Dohodek na delavca		Doseženi čisti dohodek na delavca		Razporejena sred. za osebne dohodke in skupno porabo na delavca	
	I.—IX. 80 I.—IX. 79	I.—IX. 80 I.—XII. 79	I.—IX. 80 I.—IX. 79	I.—IX. 80 I.—XII. 79	I.—IX. 80 I.—IX. 79	I.—IX. 80 I.—XII. 79
1	152	147	155	151	141	124
2	158	140	158	128	147	117
3	100	105	91	94	98	89
4	146	133	146	130	120	112
5	125	136	125	136	122	122
8	126	118	122	116	122	116
9	81	79	82	76	125	89
DSODSP	112	113	112	116	111	107
STOL	125	122	122	118	125	110

Kadrovske spremembe

za oktober 1980

Delovno razmerje so sklenili:
V TOZDU — SEDEŽNO POHIŠTVO
 BALOH Marija, KV prodajalka, PE 7
 FAJFAR Jelena, NK delavka, PE 8
 FAJFAR Nada, NK delavka, PE 8
 VITKOVSKI Vlade, NK delavec, PE 4
V TOZDU — PLOSKOVNO POHIŠTVO
 ŠISAČ Tatjana, NK delavka
 KOVAČIČ Boris, NK delavec
V TOZDU — KOVINSKO IN TAPECIRANO POHIŠTVO
 HRIBERNIK Alojz, NK delavec, PE Motnik
 KOROŠEC Franc, KV strugar, PE 3
V TOZDU — PRODAJA
 VIDMAR Helena, absolvent ekonom. fakultete — pripravnik
V SKUPNIH SLUŽBAH
 SUHADOLC Zdravko, absolvent bioteh. fakultete — pripravnik, iz JLA
 Delovno razmerje so prenehali:
V TOZDU — SEDEŽNO POHIŠTVO
 BERLEC Marko, likovni tehnik, PE 8, v JLA

MLINAR Alojz, lesarski tehnik, PE 8, v JLA
 HRIBAR Mirko, NK delavec, PE 6, v JLA
 MOMČILOVIČ Slavoljub, NK delavec, PE 4
 OSOLNIK Jože, KV poh. mizar, PE 8
 BURJA Majda, NK delavka, PE 7
V TOZDU — PLOSKOVNO POHIŠTVO
 OSOLNIK Stanislav, NK delavec, v JLA
 ŠUŠTAR Janez, NK delavec
 POLIČNIK Jožefa, NK delavka
V TOZDU KOVINSKO IN TAPECIRANO POHIŠTVO
 ZAJEC Nikolaj, NK delavec, PE Motnik
V TOZDU — PROIZVODNJA PLOSKOVNEGA IN KOSOVNEGA POHIŠTVA
 ŠPENKO Branko, lesarski tehnik
V TOZDU — TEHNIČNE STORITVE
 KORBAR Karel, KV stroj. ključavničar

Kadrovski oddelek

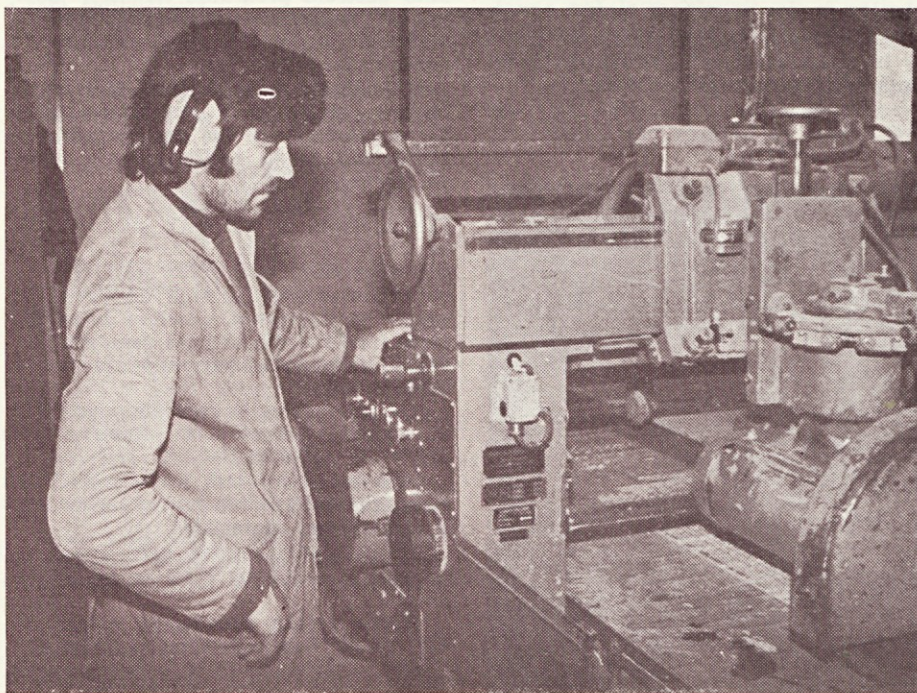
POPREČNI BRUTO OSEBNI DOHODEK NA ZAPOSLENEGA

TOZD	I.—IX. 79	I.—XII. 79	I.—IX. 80	INDEKS	
				I.—IX. 80	I.—IX. 80
				I.—IX. 79	I.—XII. 79
1	8.463	8.934	10.546	124	118
2	7.894	8.387	10.131	128	121
3	8.410	8.751	10.816	129	124
4	9.799	9.953	11.469	117	115
5	10.117	10.599	12.879	127	121
8	8.805	9.213	10.489	119	114
9	10.671	11.267	13.906	130	123
DSOSP	11.414	11.930	14.381	126	121
STOL	9.084	9.517	11.485	126	121

PRIPIS: V povprečnem mesečnem osebnem dohodku je že zajeto izplačilo po poračunu (3 %).

Smo pač taki, da radi zahtevamo in da se svojih zahtev manj radi držimo. Tako je tudi na področju varstva pri delu. Zelo narobe bi bilo, če kakega zaščitnega sredstva ne bi dobili prvi dan. Jezili bi se na vse ljudi in na vse službe, ki za to odgovarjajo. Pokritizirali bi nadrejene in rekli, da s takim redom res ne bomo nikamor prišli.

Drugače pa je, ko imamo zaščitna sredstva pri sebi. Uporabljamo jih toliko, kolikor se nam zdi potrebno. Zaščitne delovne obleke in halje nosimo, kolikor nas v to silijo predpostavljene in, kolikor nam je všeč, zaščitne nog, rok, oči in sluha uporabljamo ali ne. Če gre vse po sreči in ne pride do poškodbe, je vse v redu. Če se ponesrečimo, skušamo dokazati, da smo bili brezhibno zaščiteni. Vendar s takim početjem varamo sami sebe in svojo delovno organizacijo. Do marsikake nesreče ne bi prišlo, če bi vedno uporabljali osebna zaščitna sredstva in čutila bi ohranili za vse življenje. Vendar je do teh spoznanj le še precej korakov.

Delo na formatni žagi v tozdu 2 je težko. Veliko lesnih tovarn je že zdavnaj opustilo ročno nakladanje in razkladanje iverk. Poleg težkega fizičnega dela je to delo tudi nevarno. Delavec si lahko kaj hitro poškoduje roke, pa tudi druge dele telesa.

Na zelo pomembnem mestu dobre zaščite je tudi zaščita sluha z zaščitnimi sluškami ali s primernimi vložki v ušesa. Žvižg krožnega lista je tolikšen, da presega normalno človekovo obrambo pred oglušanjem. Posledica je stalno slabšanje delavčevega sluha, ki ga ni moč pozdraviti z nobenim zdravilom ali zdravniškim posegom.

Uporaba zaščite sluha je prvi trenutek neprijetna, ker se delavci med seboj ne morejo normalno pogovarjati, ob odstranitvi slušalk ali vložkov pa je notranje uho zaradi segretja močnejše izpostavljeno prehladu. Vendar delavci na formatni žagi čedalje bolj spoznavajo, da si bodo le s pravilno zaščito ohranili zdrav sluh, ki je nujen na delu, prav tako pa tudi v zasebnem življenju.

Čisti dohodek smo razporejali tako, kot smo to predvideli z letnim planom, le za davke in prispevke smo razporedili več dohodka, kakor smo načrtovali. Zaradi tega pa smo uspeli za akumulacijo razporediti manj, kot smo predvideli v planu.

Za bruto osebne dohodke in v sredstva skupne porabe smo razporedili toliko, kot smo načrtovali, kar predstavlja za delovno organizacijo 21 % rasti osebnega dohodka in 40 % rasti sredstev za skupno porabo v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta.

Zaradi manjšega števila zaposlenih je zvišanje osebnega dohodka na zaposlenega večje, kot je povečanje v masi.

Angelca Kržan

Disciplinsko poročilo

Senat disciplinske komisije delovne organizacije je obravnaval kršitev delovne obveznosti delavca KRIVOROTOV Fedorja iz PE-5, TOZD Kovinsko in tapecirarno pohištvo. Krivorotov je dne 30. 8. 1980 neopravičeno izostal z dela osem ur in s tem težje kršil delovno obveznost po 1 točki 16. člena Pravilnika o disciplinski in materialni odgovornosti delavca.

Senat je na javni obravnavi ugotovil, da je delavec omenjenega dne zjutraj sicer prišel na delo, ker pa je prejšnji dan popival, ni bil sposoben opravljati dela in je zato obratovodjo prosil, če gre lahko domov in da bo manjkajoče ure nadomestil z dodatnim delom; rednega dopusta namreč ni več imel. Čeprav mu obratovodja tega ni dovolil, je Krivorotov kljub temu odšel domov.

Senat je bil mnenja, da mora delavec prihajati na delo trezen in spočit, zato mu izostanka ni mogel opravičiti. Senat je ugotovil, da delovni proces zaradi izostanka ni utrpel škode, zato ni sklepal o plačilu pavšalne odškodnine. Pri izrekanju ukrepa pa je kot obtežilno okoliščino upošteval dejstvo, da je delavca disciplinska komisija že obravnavala in mu je zato izrekla ukrep JAVNI OPOMIN.

Delavec se je pogovarjal s sodelavcem. Govorila sta o nečem, za kar so v tovarni mislili, da bo prineslo sadove, pa jih ni. Zamahnil je z roko in rekel: »Če je drugim vseeno, je meni tudi!« (Škoda, ker je bilo prevečim vseeno!)

Pogosta točka kadrovske komisije:

Obravnava odpovedi dela in obravnava prošenj za sprejem na delo. (Kot bi ti ljudje iskali delo nekje drugje, kjer bo potrebno manj delati in kot bi drugi prihajali prav z enakim namenom od drugod k nam).

Poslovna enota 8 — Mizarna

Pred časom smo že ugotavljali, da se Stolovci med seboj več ne poznajo in da niti ne vemo, kaj in kako dela naša sosednja enota ali tozđ. To je na prvi pogled čudno, vendar razumljivo. Kako naj delavec iz enega oddelka dobro pozna delo v drugem oddelku, če tja nikoli ne gre. Stanje ostaja takšno, kot je bilo: Na hitro se pogovorimo z ljudmi iz sosednjih tozđov, da vsaj na grobo izvemo, kako je tam, ali pa si pomagamo z napisanimi informacijami, ki so nam na voljo.

Če bi vprašali delavce iz tozđda 2, kaj dela mizarna v tozđdu I, bi najbrž ne vedeli kaj dosti povedati. Zato gotovo predstavitev posameznih poslovnih enot in tozđov niso brez pomena in bomo skušali te proizvodne oddelke v našem Glasilu tudi v prihodnje opisovati.

V letošnjem letu smo govorili o poslovnih enotah tozđda I. Najprej je bila predstavljena Žaga s svojimi oddelki, nato Furnirna, v zadnji številki Glasila pa je Franc Lužovec zelo podrobno spregovoril o uspehih in problemih Stolarne. Tokrat je na vrsti zadnja proizvodna poslovna enota v tozđdu I — Mizarna.

Za pogovor smo prosili vodjo poslovne enote tov. Janka Leskoška, ki opravlja to delo že sedemnajst let. V tem času se je dodobra spoznal s proizvodnimi problemi, ki jih je v zadnjem času še več in bo na vprašanja lahko tako odgovoril, kot si bralec želi:

Stotisočkrat in stotisočkrat ponovljena delovna operacija: Izdelava perforacije v sedalu in naslone rexov.

Rexi so eden izmed naših najbolj izvirnih izdelkov. Prijetni so za sedenje in za oko. Posebno prijetnost jim dajejo prav napravljeni utori v sedalu in naslonu. Oblikovana vezana plošča postane zaradi tega prožnejša in bolj prilagodljiva. Stolov rex z izvirno rešenim nosilnim ogrodjem, ročnimi opirali in načinom za zložitev, je že davno obšel zemeljsko oblo in povsod žel priznanja za udobnost, lahkost, lepo obliko in praktičnost. Preprosti uporabniki in strokovnjaki so že neštokrat ugotovili, da ni notranje in ne zunanje bivalne ureditve, kamor se naš rex ne bi lepo podal.

Koliko oddelkov ima mizarna, so zadostj veliki in prostori primerni za obstoječo proizvodnjo?

Poslovna enota 8 ali Mizarna je sestavljena iz strojnega oddelka, ki obratuje v dveh izmenah, vendar je druga izmena malo okrnjena, potem montaže in površinske obdelave, ki obratujeta samo v eni izmeni. Trenutno je najbolj pereč problem površinska obdelava z ozirom na asortiment, ki ga Mizarna ima.

So stroji, naprave in orodje primerni za delo?

Večina strojev je zelo starih, saj je v TOZĐ-1 že 98 odst. amortiziranih. Zahvaljujoč vzdrževalni službi, ki skrbi, da se še vrtijo, vendar vzdrževanje starih strojev tudi ni poceni. Tudi proizvajanje na teh strojih je drago, zato je nujno, da se vsaj nekateri zamenjajo z novimi in popolnejšimi.

Koliko ljudi zaposluje vaša poslovna enota in kakšna je njihova strokovnost?

V tistem času ko še tozđda 2 ni bilo, oziroma je bil v gradnji, je mizarna zaposlovala 210 ljudi. S preselitvijo nekaterih strojev in naprav v tozđ 2, se je preselilo tudi 60 ljudi. Trenutno Mizarna zaposluje 149 ljudi, od katerih je 29 KV, ostali pa so večina priučeni.

Kako ljudje jemljejo delovne naloge in kako gledajo na kvaliteto izdelanih polizdelkov in izdelkov?

Na to vprašanje smo si pa zelo različni. Dosti je takšnih, ki se zaveda-

jo, kako morajo delo opraviti, da se bodo lahko vključili v mednarodno delitev dela, ki je v stabilizacijskem času še kako poudarjeno. Nekaj je pa tudi takih, ki jim je vseeno, kakšno delo dajo iz rok. To področje je treba stalno negovati, da kvaliteta ne pade, če že ne more biti boljša. Tisti, ki smo bili na mednarodnem sejmu v Kölnu, smo bili priča, koliko nam še manjka, da bi dosegli takšno raven kvalitete, kot je pri drugih proizvajalcih, Škoda, da tega ne more videti več ljudi, predvsem vodji proizvodnje.

Kaj proizvajate?

Mizarna ima v svojem proizvodnem programu sedežno, ploskovno in stvabno pohištvo — inženiring. Spisek artiklov bi bil predolg, če bi vse našteval. Poleg tega pa dopolnjujemo z nekaterimi polizdelki tozđ 2 in tozđ 3.

Materiali, ki jih obdelujete, so zelo različni, od masivnega do vezanega lesa in kosov za ploskovno pohištvo. Imate pri tolikšni razdrobljenosti probleme v strojnem oddelku?

Zaradi navedenega je problemov veliko, vendar zaradi dobre volje in timskega dela se tudi taksi problemi uspešno rešujejo.

Koliko časa traja, da pride serija rexov od strojne obdelave do končnega skladišča?

Serijo 2500 rex foteljev res zastavimo, potem je pa zelo malo delovnih operacij, ki bi se neprekinjeno delale. To pa zaradi tega, ker bi potem pri tako pestrem programu nekateri izdelki ali polizdelki prišli prepozno do montaže ali površinske obdelave in končno do potrošnika.

V zadnjih letih je tudi Stol prešel na trda rezila, ki v proizvodnji vzdržijo vsaj nekajkrat več kot običajna jeklena. Ali je ta rezila mogoče dobiti na domačem trgu?

Tudi pri nas je mogoče dobiti kvalitetna rezila. V Sloveniji proizvaja taka rezila Prevalje »TRO«. Žal so pa pri dobavnih rokih zelo nesolidni.

V proizvodnji prihaja do okvar na strojih in napravah, posebno če so starejše izdelave. Kako vam remontni oddelek te napake odpravlja in v kolikšnem času?

Na to vprašanje sem že povedal in se izrazil pohvalno v enem izmed prejšnjih vprašanj.

Ali so bili primeri, da bi morali kake izdelke izdelati, pa za to niste imeli potrebnega materiala?

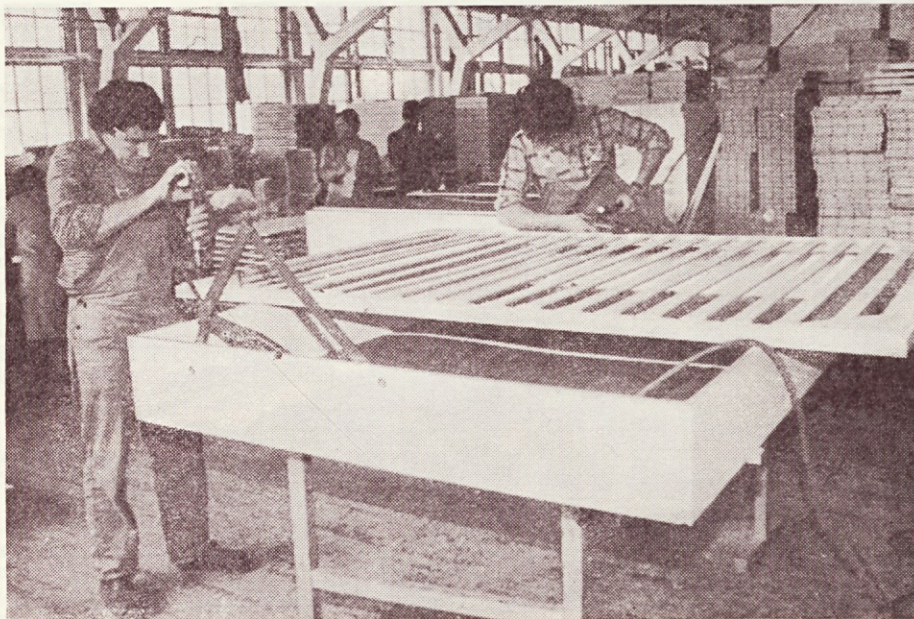
Problematika okrog tega vprašanja pa sodi v ožji krog ljudi in ne v Glasilo.

Kako poteka planiranje vašega dela? Ali pri tem tudi sami sodelujete?

Ker se izdelava naš proizvodni program pretežno po naročilu in je zato vezan na roke odpreme, bi bilo prav, da pri planiranju sodeluje več zainteresiranih ljudi.

Inženirski izdelki gotovo spadajo med težje izdelke zaradi debeline in velikih formatov. Kako ste to obvladali?

Delo inženiringa je prav gotovo eden od najtežjih proizvodnih programov. Pa naj si bo to od referenta, načrtovalca, ali izvajalca dela v obratu in na terenu. Omenjeni proizvodni program smo začeli že leta 1975 in danes še vedno enako primitivno težko in drago proizvajamo, kar prav gotovo vpliva na nekonkurenčnost na trgu.

Ob pričetku izdelave UNI programa smo v Stolu začeli izdelovati tudi postelje. Te so po prvi izvedbi doživele nekaj sprememb in so danes praktične in trepne. Del, na katerega so položeni jogiji, je izdelan iz vezanih letvic in nudi uporabniku še večjo udobnost. Stolova postelja zahteva samo pravilno preklapljanje pregibnega mehanizma. Ta omogoča dvig okvira z nosilnimi letvicami in s tem shranjevanja posteljnine v spodnjem delu postelje.

Pri delu nujno sodelujete z drugimi poslovnimi enotami in tozdi. Kako ste s tem zadovoljni?

Lepše bi bilo, če bi bili bolj zadovoljni.

Ob Mizarni je končno skladišče. Kaj v njem skladiščite in koliko časa poteka do odpreme?

V tem skladišču včasih obdržimo nekatere izdelke. Predvsem kino pulte in kino fotelje, če so tik pred odpremljanjem.

Vodstveni kader v mizarni ima različne zadolžitve. Bi hoteli še o tem kaj reči?

Mislím, da vodji del v mizarni imajo ravno takšne ali vsaj podobne zadolžitve kot v kakšni drugi poslovni enoti ali tozdu. Odvisno pa je od tega, kako take zadolžitve kdo vestno in odgovorno opravlja. Prepričan sem, da v takem sestavu, kot smo sedaj, v Mizarni tudi v bodoče uspehi ne bodo izostali.

Kako vaši delavci gledajo na samoupravljanje? Kaj jim pomeni delavsko odločanje in koliko vestno sodelujejo v njem?

Vsekakor vidijo v samoupravljanju določeno prednost. Koliko so pa uspešni pri upravljanju, bi pa lahko več povedali delavci sami.

V zadnjem času vse bolj ugotavljamo, da je tudi pravilna in pravočasna obveščenos zelo pomemben del delavskega delovanja. Kako je s tem pri vas?

Pravočasna in pravilna informiranost, korektno in odkrito dogovarjanje, je polovica vsega zadovoljstva v kolektivu. Na drugo polovico zadovoljstva pa vpliva prav gotovo osebni dohodek, ki ga delavci prejemaajo za svoje vloženo delo. Stol ni nikoli prevzel zastave v lesni industriji, kar zadeva OD.

V Mizarni dela okoli stopetdeset delavcev, pa ni še nikoli nihče ničesar

napisal v Glasilo, čeprav tega redno prejemaajo. Ali v našem časopisu enostavno nočejo sodelovati, ali si ne upajo, čeprav smatramo, da za drugi del vprašanja ni vzroka?

V Mizarni je trenutno 149 ljudi, pa ne morem reči, da ni nihče ničesar napisal. Res pa je, da smo vsi skupaj bolj pasivni pisci za javna občila. Verjetno bo pa zadnje držalo, saj tudi jaz nisem upal vsega napisati.

Kot vodja poslovne enote se srečujete še z drugimi problemi, ki jih tu nismo navedli. Prosimo opišite še nekaj teh!

Problemov je dosti, vendar tiste, na katere imamo vpliv, skušamo z aktivnostjo svojih sodelavcev sproti reševati.

Cilj vsake delovne sredine je, da čimbolje dela in kar največ pripomore k skupnemu delovnemu uspehu. Kaj bi rekli o tem za letos in kaj za prihodnje leto?

Mislím, da se moramo vsi zavedati, da z disciplino, kvalitetnim delom in varčevanjem lahko največ prispevamo k skupnem rezultatu, od katerega pa mora biti potem odraz osebni dohodek. Prihodnje leto bo prav gotovo težje. Manj bo investicij in s tem manj opremljanj, poslovnih in drugih družbenih objektov. Manj pa bo okrnjena stanovanjska izgradnja, zato bo možno plasirati več serijskega pohištva za stanovanje, ki bi ga naj preko Interiera približali kupcu, saj zato smo Interiere tudi gradili.

Vzporedno pa bo treba še bolj negovati izvoz tudi v dežele v razvoju, predvsem pa v tiste dežele, ki imajo surovinsko bazo. V teh deželah je Stol vsa leta vsekakor premalo zastopan. Tako bi morda lažje prebrodili obetajoče težko leto 1981!

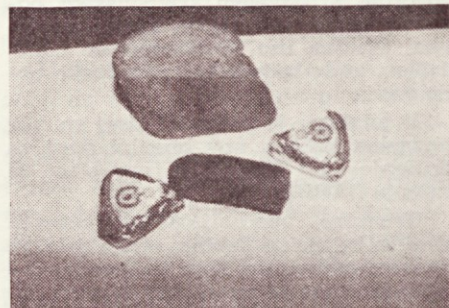
Vpraševal je Ciril Sivec
Odgovarjal Janko Leskošek

DVE PRIPOMBI

Kako naj bi varčevali z elektriko, smo dovolj dobro videli v televizijski oddaji V živo. Slišali smo, kako so nekateri neprevidni in jim je sploh vseeno, koliko se porabi elektrike v tovarni, kjer so zaposleni. Zal je tudi v naši delovni organizaciji tako. Zelo veliko kilovatnih ur elektrike bi prihranili, če bi bili malo bolj pozorni do porabe energije. Vsak naj bi ugasnil luč, ki gori po nepotrebnem. To se dogaja predvsem v sanitarijih, v garderobah in tudi v pisarnah. Večkrat se zgodi, da gorijo luči pri zunanji razsvetljavi tudi do opoldne. Tudi v proizvodnji so stroji vključeni takrat, kadar so delavci na tako imenovani čilk pavzi. Če bi tisti čas izklopili stroje, bi se prihranil morda kak kilovat električne energije, če pa bi to naredili vsak dan, bi se kar lepo poznalo. To je moje mišljenje o varčevanju z elektriko.

Imam še eno pripombo glede naše Restavracije, katera ni vedno vredna takega imena. Kadar čakamo v vrstah za hrano na bloke, je obupno. Tu je vse precej dražje kot v vsaki trgovini. Ne vem, če ima to kakšen pomen, da Restavracija išče dobiček pri delavcih, če je delavska restavracija. Kvaliteta vsega, kar imamo na razpolago, pa je slaba, kar tudi vsak delavec ve. Ker je vse tako stabilizacijsko, naj bodo še cene stabilizacijske. Tudi odbor za družbeno prehrano bi lahko posredoval pri določanju cen in kvalitete.

Franc Vavpotič

V Stolu imamo tople (izdatnejše) in hladne malice. Tople sestojé iz dveh, lahko pa tudi štirih jedi, primer hladne malice je na gornji fotografiji: Kos kruha, četrt suhe klobase in dva kosčka sira. Nekomu to zadostuje, drugi bo povzdignil glas, češ, kako naj ob tako skromnem obroku dela od desetih do dveh. Ljudje smo zelo različni. Ob isti stvari bomo eni zadovoljni, drugi ne!

Vendar je glavni namen prehranjevanja med delovnim časom topli obrok, s katerim bo delavec lahko delal in si ohranil zdravje, ne pa hladna malica.

Obrok na delovnem mestu — na to vprašanje bomo skušali odgovoriti v prihodnjih številkih Glasila. Sestavka o pomembnosti, različnosti (in tudi velikosti malice), bosta napisali vodja tozda Restavracije Zinka Kohek in naša zdravnica dr. Martina Bernot. Pojasnili bosta tudi druga vprašanja, ki se nanašajo na to področje in si jih morda po svoje razlagamo.

KAKO PA V SLOGI V MOSTAH?

Pisali smo že, da se je Sloga po priključitvi k Stolu pričela močno spreminjati. V zadnjih letih, ko so bili zgrajeni novi proizvodni oddelki, se je naš tozid 4 toliko spremenil, da ni več podoben prejšnjim delavnicam. Sedanji obrat je sodobno in izredno praktično oblikovan, posamezna področja dela pa so tako razmeščena, da se med seboj ne motijo, a se kljub temu povezujejo v praktično in nerazdružljivo celoto.

Ko gre prišlec skozi oddelke tozda 4, nehote pomisli, da je v tej majhni tovarni vsak kvadratni decimeter skrbno preračunan in vsak prostor prilagojen najrazličnejšim izdelkom, ki jih v Slogi izdelujejo. Tolikšno praktičnost so mogli doseči le izredno zavestni in sposobni načrtovalci gradenj, ki so tudi ob dokončevanju budno spremljali vsakršno opremljanje.

Dobro načrtovanim proizvodnim oddelkom je potreben dober delovni kolektiv, ki Slogin v vsakem pogledu tudi je. Ker je tu proizvodnja zelo razdrobljena, so se ljudje naučili delati prav vse. Njihovi izdelki so kvalitetni in tudi po lepotnem izgledu na najvišji ravni.

Do kraja pa Sloga še ni opremljena. Ob stiskalnici za furniranje ji manjka strojni mazalec lepila, v strojnem oddelku je potrebna nova, sodobnejša in večja možničarka, poleg obrata pa je še jedilnica potrebna obnovitve.

V sredi novembra sva se z vodjem tozda 4, ing. Kahnetom, na kratko pogovorila o njihovem površinskem oddelku, ki še tudi ni do kraja opremljen. Manjka mu le transporter polizdelkov, ki se bodo tukaj površinsko obdelovali.

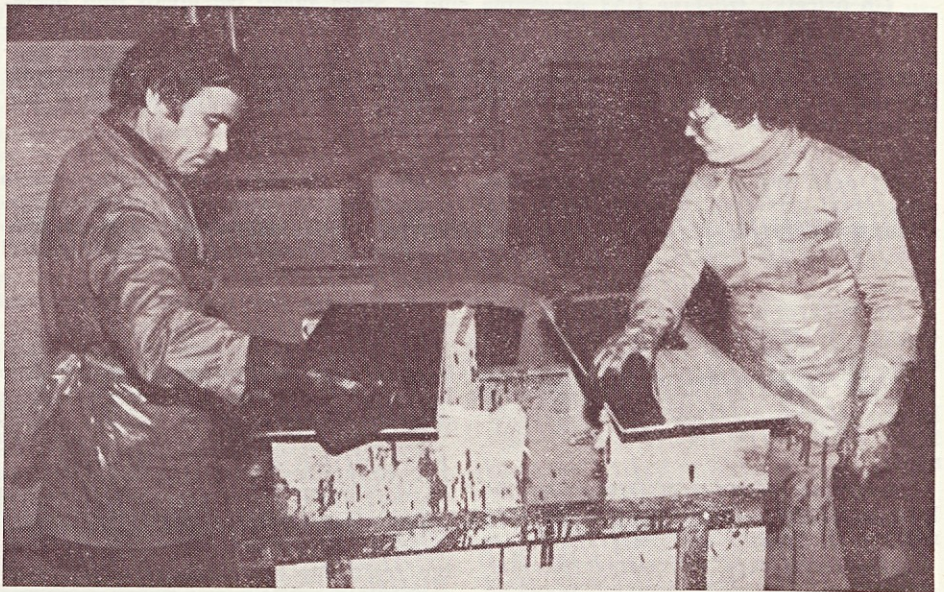
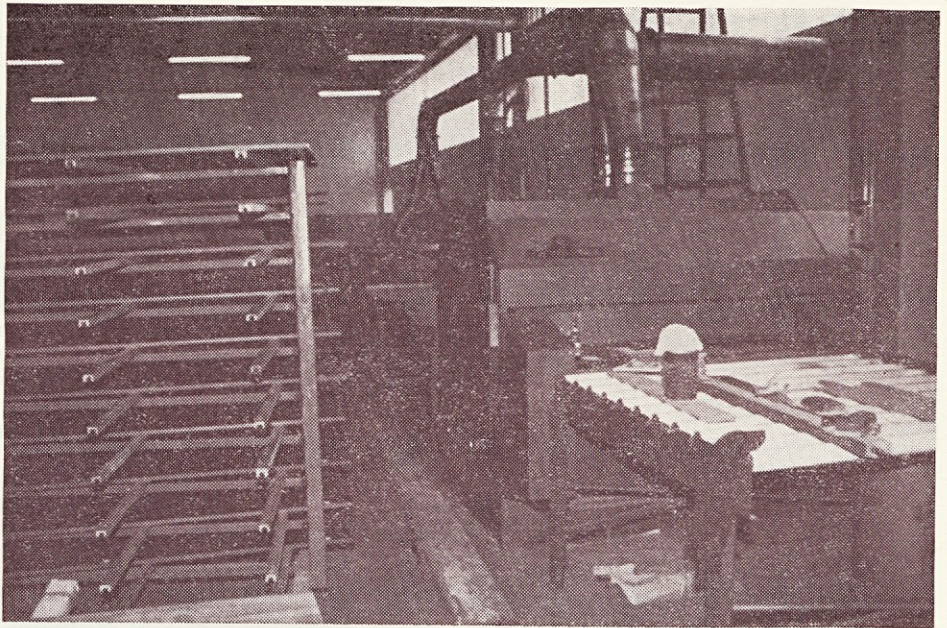
V prostoru je polivalni stroj za lak, brizgalna kabina, nov brusilni stroj za brušenje laka ERNST in nov stroj za luženje BARBERAN.

Trenutno uporabljajo le polivalni stroj in brizgalno kabino, ostala dela pa še ročno opravljajo. Novi transporter domače izdelave bi moral biti že pred časom montiran in izročen uporabi, vendar se dobavni roki tako zavlekajo, da ni mogoče točno reči, kdaj bo nova naprava zares prišla. Ta nedoslednost zelo negativno vpliva na izpolnjevanje načrtov in je vzrok še celi vrsti drugih problemov, ki jih ob omenjenem dejstvu ne moremo odpraviti.

Z montažo transporterja se bo storilnost v Sloginem površinskem oddelku močno povečala in približala drugim Stolovim površinskim oddelkom. Le sušenje laka bo trajalo nekaj več časa, kar bo potekalo na višjih stajkah v delavnici. Vendar je zaradi razdrobljenosti proizvodnje serijsko sušenje v sušilniku skoraj nemogoče.

Delavcem Sloge želimo, da bi imeli tudi manjkajoče naprave in stroje zares kmalu montirane in bi tako lahko odpravili še vsa tista ročna dela, ki zares sodijo v pretekli čas. S tolikšnim delovnim elanom jim bo to brez dvoma kmalu uspelo in bodo v prihodnjih letih ob popolni tehnologiji ustvarjali primeren dohodek in Stolu vračali zaupana sredstva za rekonstrukcijo.

C. S.

PRIDITE NA »GLAS MLADIH«

Mladinci DO Stol Kamnik prirejamo letos že 17. zapored zabavno-glasbeno prireditev Glas mladih.

Na tej prireditvi damo možnost mladim amaterjem, vokalnim solistom in tudi kantavtorjem, da se predstavijo občinstvu.

Prireditve Glas mladih bo 6. decembra 1980 ob 19. uri v Kulturnem domu na Duplici.

Mlade amaterje in vokalne soliste bo spremljal ansambel Selekcija s pevcem Tomažem Domicljem in humoristom Janezom Škofom. Program pa bo povezoval Franc Pestotnik.

Pridite! Vabimo vas! Ne bo vam žal!

Mladinci DO Stol Kamnik

Nekdo je v tovarni zelo pridno delal. Drugi so ga opazovali in rekli: »Ali ni neumen. Enako plačo bi dobil, če bi precej manj naredil!«

DELAJMO DOBRO

Če dobra je kvaliteta, se nam več denarja obeta, več bomo izvozili, pa še devize pridobili.

Pepca Juršič, PE 7

V tozdu 2 potrebno v prihodnje še večje delovno prizadevanje

Kakor smo v polletju ugotavljali za tozd Ploskovno pohištvo izjemno dober rezultat, tako nam slika devetmesečnega dela kaže nekoliko slabše rezultate. Vzrok je predvsem v upadanju naročil pisarniškega pohištva, za katerega je bilo v prvem polletju veliko povpraševanje, veliko je bilo inženirskih poslov in s tem kontinuirano delo, predvsem v oddelku montaže. Preusmeritev proizvodnje je bila nujna, saj so naročila padla za več kot 50 odst. Zmanjšanje proizvodnje pisarniškega pohištva smo predvsem skušali nadomestiti z večjim angažiranjem v izvoz, izdelavo »MODUL« pisarniškega pohištva in večji vlogi pri izdelavi »UNI« programa. Pri preusmeritvi pa so bile določene težave, saj zlasti za proizvodnjo pohištva za izvoz nimamo ustrezne tehnologije, zato je nujno potreben nakup novih strojev.

Tudi za kompletiranje določenega asortimana je potreben čas — pretočni čas večje serije tudi do en mesec

Obdobje 3. četrtletja in deloma tudi lansko lahko ocenjujemo kot nekoliko kritično obdobje dela v tozdu 2 zaradi nujnih preusmeritev v izvoz in deloma tudi večji vlogi pri proizvodnji asortimenta za široko potrošnjo na domačem trgu. Pomembno vlogo naj bi pri tem imel tudi tozd Prodaja, ki bi moral realizirati vse obstoječe zaloge polizdelkov pisarniškega pohištva in zaloge že izgotovljenih izdelkov na končnem skladišču, razvijati možnosti za prodajo predvidenega programa široke potrošnje, nujno za vse izdelke doseči nove cene. To je nujno potrebno, ker nam stalno naraščanje materialnih stroškov in kompenzacije resno ogrožajo normalno ustvarjanje dohodka in čistega dohodka, na katera so vezane vse ostale obveznosti.

Posebno zaskrbljujoče je, da stalno pada kvaliteta dobavljenih kooperantskih materialov, ki jih vgrajujemo v naše izdelke, tako da nastajajo resne težave pri sami kvaliteti naših končnih

izdelkov. Težave so tudi z nekaterimi materiali, ki jih na domačem trgu ni, iz uvoza pa jih ne moremo dobiti.

V prvih devetih mesecih smo 3 odst. pod planom že iz prej navedenih razlogov. Pomembno je, da se je povprečno število zaposlenih zmanjšalo za 4 odst. (od 224 na 214). Vzrok je predvsem v osebnih dohodkih. Povprečni neto OD na zaposlenega se je sicer povečal za 23 odst., vendar je potrebno upoštevati stalno višanje življenjskih stroškov.

Dohodek je ustvarjen z indeksom 107, vendar je treba upoštevati, da je kompenzacija za iverke, za katere bi morali podpisati povečanje za 70 odst., med davki in prispevki. Izredno so visoki tudi prispevki za SIS (z indeksom 150).

Čisti dohodek je dosežen z indeksom 92, vendar smo pokrili vse obveznosti.

Skupna akumulacija tozda 2 (amortizacija, sredstva za lastni razvoj in angažirana sredstva) je zelo dobra in znaša preko 900 starih milijonov.

Glede dela imamo do konca leta veliko obveznosti in bo potrebno polno angažiranje celega kolektiva in zaradi pomanjkanja delavcev večje število nadur.

Predvidevamo, da bi do konca leta 1980 delali na proste sobote zlasti oddelk furnirne, strojne in površinske. Poleg novega programa IKEE (8000 predalnikov) bi morali nujno domače tržišče pokriti z Modul programom, serijo omar, pisarniškim pohištvom, zlasti pa ob koncu leta vse večjim povpraševanjem za Uni programom. Nekako sredi meseca decembra pa bomo začeli s proizvodnjo programa PRINCIP, ki bi bil tako za domače tržišče, kot za izvoz. Ta program bi imel največji delež v proizvodnji tozda 2 za leto 1981.

Povpraševanje po pisarniškem pohištvu bo v letu 1981 še nadalje upadalo glede na dodatne omejitve pri nabavi pisarniške opreme.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Ob rojstnem dnevu naše republike

Ko praznuje republika, je vedno še posebno slovesno. Pri nas je ta pomen še toliko večji, saj smo si sami postavili temelje nove države, z bojem in krvjo, z žrtvami in hudimi napori. Iz zaostale kapitalistične države smo čez noč postali socialistična republika, ki ceni človeka in njegovo delo bolj kot karkoli drugega.

V 37 letih smo dosegli takšen razvoj, da nam zavidajo drugi in da se čudimo sami. 37 let je starost, ki obeta zrelost, resnost in ustaljenost. Prav zaradi tega včasih ni mogoče razumeti, da se vsi ne zavedamo tega, da smo droben kamenček v skupnem mozaiku. Če so vsi kamenčki postavljeni prav, potem je mozaik lep in tudi nekaj vreden. Od vsakega posameznika se gradi država, ki ima humane osnove socializma, samoupravljanja, neuvršenosti.

Premagali smo tisočkrat močnejšega sovražnika in si priborili sredi zaslužjene Evrope otok svobode. Ves svet je pisal in še piše o nas. Skoraj nemogoče bi bilo, da isti ljudje in njihovi potomci ne bi premagali trenutnih gospodarskih in drugih težav, ki izvirajo iz svetovne situacije. Dokazali smo sebi in celemu svetu, da se znamo boriti, tako in drugače. Naše republike ne more premagati nihče, predolgo se je kalila v borbi in delu.

Zrela leta naše republike, Socialistične federativne republike Jugoslavije, naj nam bodo v ponos in hkrati še nadaljnja obveza za graditev boljšega jutri.

Površni opazovalec bi rekel: Kako enostavno je delati na strojni liniji za obdelavo ploskovnih kovov. Vendar je resnica precej drugačna. Do tedaj, ko delavec pritisne na gumb in prično vsa rezila natančno obdelovati pripravljene polizdelke, preteče precej pripravljalnega časa. Krožni listi z drobilci, rezkarji, lepilni mazalci in brusilne naprave morajo biti zelo natančno nastavljeni. Vendar je to šele začetek. Takoj prve polizdelke je potrebno natančno izmeriti z ustreznimi kalupi in drugimi merili. Vsak zarez, ki se le malo oddalji od načrta, ima negativen pomen pri kasnejši montaži.

Zaradi zahtevnosti upravljajo s strojnimi linijami najboljši mizarji, ki ne gledajo posamezne polizdelke kot zaključeno celoto, temveč imajo vedno pred očmi cel izdelek. Tudi ni dovolj, da se lepo sestavljajo polizdelki ene serije, temveč morajo »pasati« k prejšnji in naslednji.

Programska volilna konferenca mladih tozda 3

Ker smo imeli dosedaj samo aktiv OO ZSMS, smo se tudi v TOZD-3 organizirali in pripravili programsko volilno konferenco OO ZSMS TOZD-3. Konferenca je bila v petek, dne 17. oktobra ob 13 uri v kino domu na Duplici.

Od vabljenih so se konference udeležili: gl. direktor Gobec Vinko, pred. DS TOZD-3 Humar Štefan, pred. sindikata TOZD-3 Kranjec Drago, pred. odbora za kadre TOZD-3 Orešnik Valentin in član KS ZSMS STOL Jež Janez. Konference se je udeležilo 47 mladincev TOZD-3.

Programsko volilno konferenco je odprl in v kratkih pozdravnih besedah pozdravil član predsedstva KS ZSMS STOL Jež Janez

Za delovnega predsednika je bil izvoljen Kranjec Drago. Nato smo izvolili člane predsedstva OO ZSMS TOZD-3: Rot Milan, Pančur Marjan, Kranjec Drago, Novak Avgust, Humar Lojze, Rot Anica, Stritof Cecilija in Pfeifer Ljudmila, potem pa smo izvolili predsednika OO ZSMS TOZD-3 Urankar Kristina. Po volitvah je predsednica Urankar Kristina podala poročilo. »Akcijski program dela OO ZSMS TOZD-3 za obdobje 1980—81«.

Akcijski program dela smo enoglasno sprejeli in ga dopolnili s pripombami, ki so bile podane v razpravi.

Akcijski program dela OO ZSMS, tozda-3:

1. Sprejem novih članov v OO ZSMS ker bo morala kadrovska komisija

vkjučiti še ostalo mladino, za lažje delo na področjih ZD in drugih delovnih nalog.

2. Izobraževanje in sodelovanje na seminarjih, ker se bo novo vodstvo dopolnilo potrebne izkušnje za lažje delo.

3. Aktivno se bomo vključevali z vsemi DPO in s tem pomagali pri reševanju tekočih problemov, kajti le tako bomo lahko stopali po Titovi poti, ki nam jo je začrtal tov. TITO. Mladi bomo morali še aktivneje spregovoriti o ukrepih stabilizacije, saj vemo, da proizvodnja ne sme zastati kljub problemom dobave repromateriala (lepil, blaga, cevi). Potrebno bo še izboljšati kvaliteto, le tako bomo lahko lažje prodali na trg. Mladi moramo bolj aktivno sodelovati na področju gospodarjenja. Imeti moramo zaupanje v naš samoupravni sistem glede planov in investicij.

4. Pripravljali in sodelovali bomo pri organizaciji raznih proslav ob jubilejih in praznikih v okviru tozda in DO.

5. Sodelovanje na športnih tekmovanjih, za pokal OK in za sindikalno prvenstvo. Tekmovanje za pokal OK bomo pospešili, ker se dosedaj DO ne vključujejo v te namene. S tem pa mislimo mladino tudi rekreirati in jim nuditi ob delu še razvedrilo. Za sindikalna tekmovanja so se že dosedaj vključevali v glavnem mladi. Mladina pa bi povezala vse te vrste.

6. Udeležili se bomo izletov v okviru KS ZSMS Stola in sindikalnih izletov.

7. Po potrebi bomo organizirali delovne akcije okoli TOZD-3, stalna naloga OO pa je urejanje in čiščenje svetilnih prostorov v TOZD-3.

8. Vsako leto bomo pripravili programsko konferenco OO, ker bomo povabili vse DPO TOZD in KS, da se pogovorimo in izdelamo program za naslednje delo.

9. Še posebej se bomo zavzemali, da bo vsak mladinec informiran, kajti informiranje je sestavni del socialističnega samoupravljanja in bistveni pogoj za odločanje in vključevanje mladih ljudi v samoupravno življenje.

10. Popestriji bomo delovanje mladih v kulturnem in zabavem področju.

Ob zaključku akcijskega programa dela OO ZSMS TOZD-3 za leto 1980—81, naj omenim še to, da zastavljenih nalog ne bomo mogli uspešno realizirati, če ne bomo deležni široke politične podpore samoupravnih organov in DPO v TOZD-3.

Tov. Kranjec Drago je odprl javno razpravo akcijskega programa dela OO ZSMS TOZD-3, za leto 1980—81.

Razpravo je začel tov. gl. direktor Vinko Gobec in dal pripombo na 3. točko akcijskega programa dela, ki smo ga zapisali

Tov. glavni direktor je spregovoril tudi o stanju v delovni organizaciji Stola. Zaželel je novo izvoljenemu predsedstvu obilo delovnih uspehov.

V diskusijo se je javil pred. DS TOZD-3 tov. Štefan Humar, ki je spregovoril o problematiki tozda.

Tov. Valentin Orešnik nam je spregovoril nekaj spodbudnih besed in bil zadovoljen z ustanovitvijo mladinske organizacije v TOZD-3. Pripomnil je tudi, naj mladina aktivneje obeležuje praznike. Dodal je, da je bilo dovolj kulturnih prireditev in želi, da bi bilo še v bodoče tako.

Konferenco smo zaključili z naslednjimi besedami:

Mladina se bo morala vključevati v vsa stabilizacijska prizadevanja naše družbe, pri tem pa bo še naprej krepila svojo organizacijsko in akcijsko sposobnost. Pri pripravi in uresničevanju planskih dokumentov bo morala mladinska organizacija posvečati posebno pozornost izboljševanju življenjskih in delovnih razmer mladih delavcev, upoštevajoč nedorečenost sistema delitve po delu in poskušala vplivati na prerazporeditev sredstev za osebne dohodke v korist večjega nagrajevanja produktivnosti dela v neposredni proizvodnji.

Drago KRANJEC

Zgoraj je posnetek furniranja v Slogi. Napravljen je bil pred nekaj leti. Delavki, ki sta na sliki, tega dela ne opravljata več, delo pa poteka še prav na tak način. Stiskalnica je enoetažna, iverke je potrebno mazati z ročnim valjčkom. Res je, da je Sloga v Mostah dokaj sodobno opremljena, vendar ima še vedno delovna mesta, kjer teče delo po starem, obrtniškem načinu. Delavci na tak način porabijo veliko več delovnega časa. To napravlja izdelke dražje.

Takih delovnih mest je v Stolu še nekaj. V prihodnjem in naslednjih letih je najpomembnejša naloga kolektiva, da posodobi izdelavne postopke še povsod tam, kjer kljub delavčevemu prizadevanju izgublamo dragocene delovne ure.

Danes mnogi obračajo življenje po svojem občutku, na marsikaj drugega pa pozabijo. Celó pri ljubezni:

Nek naš delavec je v tovarni spoznal prikupno dekle. Malo sta že govorila med delom. Slednjič se je odločil, da lepo Darjo obišče na njenem domu. Prišel je in bila ga je vesela. Ko se mu je že zdelo, da je njegovo dekle, ji je še vedno govoril o svojem avtomobilu, o hiši, ki jo bo pričel graditi in o lepem vrtu, ki ga bo napravil okoli hiše. Darjo so bolj zanimala druge reči, pa mu je rekla:

»Raje me prijemaj za kolena, jaz se bom pa branila!«

Zakaj niste sodelavci našega Glasila?

V dobri nameri, da bi razširili krog sodelavcev Glasila, smo že prejšnja leta, letos pa še prav posebej (sindikalna akcija Tisoč delavcev — sodelavcev), objavili več sestavkov, ki naj bi spodbudili naše ljudi. Ti so morda že doslej hoteli sodelovati v Glasilu, vendar namena še niso uresničili. Vzrokov za to je gotovo več.

Sli smo po tovarni in vprašali deset Stolovcev, zakaj doslej niso še niti enkrat sodelovali v našem časopisu. Ne prejšnja leta in ne letos. Ali so bili prepričani, da je časopis brez njihovih prispevkov dober in v njem ničesar ne manjka ali pa so molčali zaradi česa drugega. Preberite njihove odgovore:

ERBEŽNIK TINCA — obračunovalka proizvodnje in poenterka v strojni stolarni: »Glasilo me zanima, vsak mesec preberem več kot polovico sestavkov. Mislim, da je v vsaki številki zajeto vse potrebno. Velikokrat prav iz časopisa izvem, kaj je novega v tovarni.

O tem, da bi sama prispevala kak kratek prispevek, nisem nikoli razmišljala. Ne prej in tudi zadnje čase ne. Pa tudi ne vem, o čem bi pisala. Na zborih delavcev poslušam ljudi, o čem se pogovarjajo. Večkrat se tudi skregajo, vendar bi se lahko mirneje pogovorili. Bore se za svoje pravice. Zato vem, da moram tudi pri svojem de-

lu potrpeti z delavci in jim pomagati, kolikor morem.

Z delom in drugim sem zadovoljna. Sem tudi delegat v sisu za otroško varstvo, vendar bi tudi o tem težko kaj napisala v Glasilo. Glavno je, da imajo naši delavci v redu obračunano delo in dobe plačo po vloženem trudu. Sestavke za časopis pa naj pišejo tisti, ki jim to bolj leži in so za to tudi bolj odgovorni.«

BAVDEK JOŽE — mojster v grobem rezu: »Naš 'cajteng' vsak mesec »predelam«, ne samo preberem. Kolikor ne morem tega opraviti v tovarni, storim doma. Vse me zanima. Na splošno ne morem reči, da v Glasilu kaj manjka o delu v tovarni. Zdi se mi, da imamo pri nas te stvari kar dobro urejene. Kar spada v Glasilo, je v njem, drugo je v Informatorju.

Za pisanje nimam žilice. Nikoli je nisem imel. Tudi pismo zelo nerad napišem. V časopis bi pa še toliko težje. Nisem še razmišljal, da bi kdaj kaj napisal, čeprav so stvari, o katerih bi se dalo. Da povem po pravici: Nisem eden tistih, ki mu pisanje leži. Zelo rad pa kaj dobrega preberem. Brez tega bi se počutil, da mi nekaj manjka.

Se nekaj moram pripomniti. O delu delegacij izven tovarne je v Glasilu premalo napisanega. Saj ne rečem, v nekaterih prejšnjih številkah je bilo, sedaj pa ne. Sam sem delegat v skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in hodim na seje. Vendar se mi zdi, da o teh sklepih za naš časopis ni potrebno posebej pisati, ker so izvlečki sej na široko obrazloženi v Delavski enotnosti.

Pe še nekaj me odvrča od dejavnosti ob delu. Zadnje dve leti me muči bolezen. Zdravnik mi je rekel, da se moram paziti in se izogibati napreznem, ki niso neobhodna. Prvo je zdravje.«

VAVPOTIČ FRANC, vratar: »Za Glasilo se pa res zanimam. Čisto cellega preberem, ker imam tako službo. Enkrat nekaj in drugič nekaj. Mi je zelo všeč, ker je v njem veliko informacij. Direktor veliko napiše in tako, kot v resnici je, napisano je o nešteto drugih stvareh pa tudi o športu. Zelo všeč mi je tudi pravi delavski humor.

Doslej sam res nisem še ničesar napisal. Naša služba je pač taka, da o njej ni kaj dosti pisati. Kar je potrebnega, napiše naš vodja ali pa poveljnik. To je že res, da imam veliko stikov z ljudmi in poznam kup problemov, vendar je težko reči, s katere strani bi se pri pisanju zadeve lotil. Kaj hitro bi bil kdo užaljen, če že ne bi bil pošteno hud. O naši malici bi se dalo precej povedati, ker je draga. Restavraci-

Res je že kasna jesen in smo imeli že toliko snega kot v pravi zimi, vendar se še enkrat spomnimo na morje, tokrat malo drugače:

(Nadaljevanje z 9. strani)

V začetku leta se predvidevata dva večja inženirinska posla (»Delo«, VMA-fakulteta v Beogradu), ki bosta zapolnila kapaciteto proizvodnje pisarniškega pohištva v prvih mesecih leta 1981.

Glede na spremembo asortima na so nujne spremembe v tehnologiji. Poleg že omenjenih ozkih grl, to je pretočne taktne stiskalnice in nove tehnologije v oddelku površinske, bi bila nujna nabava varnih podajalnih naprav, manjših strojev, nakladalnih in razkladalnih naprav.

Poleg omenjenega je nujna dobra operativna in tehnološka priprava (prečiščeni in preverjeni načrti, točen tehnološki tok polizdelkov, ustrezni kalibri in šablone in ustrezno spreminjanje proizvodnje.

Potrebne so tudi spremembe v sami tehnologiji proizvodnje nekaterih polizdelkov (namesto robnega furnirja je potrebno uporabljati robno folijo, s katero bi se izognili dosedanjim večjim stroškom in težavam v proizvodnji.

Koncem novembra bodo razprave o katalogu del, s katerim bi popravili stanje na najbolj kritičnih delovnih mestih oziroma opravili določena prestrukturiranja, ne bo pa to vplivalo na splošno povečanje osebnih dohodkov.

Iz navedenega sledi, da bo potrebno dosti marljivosti, truda, da bomo izpolnili vse, kar smo si zastavili, da bomo krili vse obveznosti in imeli normalne osebne dohodke.

Franc Burger

Morje, Istra in Dalmacija niso samo kampi in bungalovi, romantični večeri na obalnih peščinah, lenobno uživanje na toplih valovih, vonj po »Piz buinu« in čevapčiči.

»Morje« je tudi neizprosen boj človeka z golim kamnom; to so desetine kilometrov dolge poti, da si pri vodnih izvirih pogasiš žejo; »morje« je tudi od sonca ožgana trava in tropi ovac, ki znajo prav tako kot ta starec z Dugega otoka, ceniti vsako bilko sredi nepregledne puščave »nekoristnega sveta«.

F. STELE

ja je delavska, zato ne bi smela delati dobička.

Ni rečeno, da ne bom nikoli ničesar napisal. Morda tudi kaj za humor. Stara stvar pa je, da je marsikaj laže povedati v obraz, kot pa napisati. Ko je napisano, je vse drugače.

Na koncu pa bi še nekaj pripomnil, čeprav ne spada toliko zraven: Ko hodim po tovarni, predvsem po tozdu 1, opažam, da precej ljudi našega Glasila ne ceni. Mečejo ga po tleh in zanemarijajo. S tem početjem dokazujejo, kakšen čut imajo do skupnih prizadevanj. Brez odgovornosti so.«

POHLIN MILAN, skladiščnik polizdelkov v tozdu 2: »V Glasilu skoraj vse preberem. Me zanima. Nekaj pa moram povedati. Mladina je danes preveč cenjena. Ima zelo dobre delovne pogoje, pa obveznosti ne vzame zares. Ko bi se mladim dalo dopovedati, koliko smo mi včasih garali. Danes je starejši delavec premalo cenjen. Že dvaintrideset let sem v Stolu, pa delam v primerjavi z drugimi skladiščniki po prenizki kategoriji.

Malo sem se oddaljil od vprašanja: Res nisem še ničesar napisal v Glasilo in tudi ne vem, če bom. Problemov je vedno veliko, vendar je vprašanje, če se ne bi komu zameril. Pravijo, da naj se vsak briga za svoje. O problemih z mojega delovnega okolja bi se dalo precej povedati, pa sem že povedal, kako je. Naš časopis bom pa tudi v bodoče rad prebral.«

ERAZEM MARTA, prodajalka v Interieru na Duplici: »Glasilo vsak mesec preberem. Zdi se mi, da je v redu, v njem je polno informacij, ki nas zanimajo.

Doslej nisem še ničesar napisala. Zares imam premalo časa. Družina, pa gradnja hiše, pa služba. Je pa tudi tako, da ima človek več prijateljev, če pušči ljudi pri miru, kot pa če dreza vanje. Tudi pisanje o nekom ali čez nekoga je lahko zanj prav neprijetna stvar.

Pri delu imam veliko stikov z ljudmi, marsikaj bi lahko prodali, pa nimamo, vendar je to stvar drugih. Koliko odgovornih je v tovarni. Zadolženi so za vsa področja, tudi za ta, ki sem jih omenila, torej je njihova naloga, da jih rešijo. Mislim, da sem vse potrebno povedala. Kdor ima pomembnejše delo v tovarni, ima tudi večjo odgovornost. Probleme je potrebno reševati. Dolžnost nas vseh je, da v tej skupnosti po najboljših močeh sodelujemo.«

KOBERTIČ ALOJZ, pomočnik vodje priprave dela: »Vsak mesec preberem ves časopis. Mislim, da bi ga morali vsi brati, ker je zanimiv. Potem bi se morda drugače obnašali. Ljudje se obnašajo preveč po starem, svet se vrti naprej. Težave bi morali bolj skupno premagovati.

Sam sem bil zadnja leta zelo zaposlen. Izobraževal sem se, gradil hišo, tudi družina terja svoje, v službi pa je vedno toliko dela, da na kaj zraven ne utegnem pomisliti.

V naš časopis bi morali pisati vsi. Ne pravljice, temveč o realnih problemih z delovnih mest. Lahko bi, vendar kaže, da se nekateri bojijo. Zdi se jim, da so premalo pismeni, ali bi jih kdo

držal za besedo. To marsikoga odbija od pisanja. Ni rečeno, da ne bom tudi sam kdaj kaj napisal, vendar se za rok ne morem zmeniti. Ko bom, ne bom napisal za denar, ampak za to, da bom sodelavcem povedal potrebno.«

ZORE RUDI, mehanik v garažah: »Glasilo v glavnem preberem. Nekateri članki so napisani preveč komplicirano. Kako pa bo preprost delavec razumel množico tujk, težka zaporedja števil in tabele. Ali se ne bi dalo bolj preprosto povedati. Čudno se mi zdi, ko berem članek od dobro poznanega sodelavca: Ko govori, je čisto preprost, ko pa piše, je pa učen in večkrat nerazumljiv. Vsi bi morali pisati bolj domače in jedrnat. Na kratko in tako, da bi vsakdo vedel, za kaj gre.

Preprostemu delavcu je težko pisati. Vsak za to ni talent. Pa še nekaj je. Delavčev glas se ne sliši daleč. Kaj pa »nuca«, če bo nekdo iz delavnice kaj napisal, pa bo prišel kdo višji in bo rekel, da ni tako. Problemov pri delu je dovolj. Tudi v garažah jih imamo preveč. Pozimi nas poleg pomanjkanja delavcev in prostorov pesti še mraz, pa še veliko drugih stvari.

Če se povrnemo k pisanju: V naši družbi je preveč popisanega papirja, vendar je učinek večkrat premajhen. Zato enostavno tudi sam nočem sodelovati. Drugače bi bilo, ko bi se pokazal rezultati. Sicer pa je že marsikoga izučilo, kako naj se obnaša, da bo zanj prav.«

SUTAR JANEZ, referent v prodaji: »Vsega Glasila res ne preberem, prelistam pa ga redno. Je dovolj dober. Branju bi namenil več pozornosti, če bi le imel čas. V službi sem zelo zaposlen, prav tako pa tudi doma.

Pred osmimi leti sem že napisal sestavek za naše Glasilo. O obisku predsednika Tita na beograjskem sejmu pohištva, ko si je ogledal tudi naš paviljon. Mislim, da je bil tedaj urednik časopisa Janez Cerar. Kasneje nisem nič napisal.

Res je, da bi morali pisati tudi o manjših zadevah pri delu. Po eni strani prav tega manjka. Mi iz prodaje imamo celo vrsto problemov v tovarni in na terenu. Vendar mislim, da bi morali bolj pisati vodje posameznih oddelkov in služb, ker svoja področja najbolj poznajo. Pri pisanju se nehoti dotakneš sosednjega področja in če nisi previden, je zamera lahko kaj hitro tu.

Kar se tiče ostalega, je potrebno razmisliti.«

ZADR GAL JOŽE, vodja gradbene skupine: »Vse preberem. Še posebno me zanimajo gradnje, proizvodnja, o novih tehnoloških postopkih, nova orodja in podobno, skratka razvoj, pa tudi naše finančno stanje.

Včasih sem tudi sam hotel kaj napisati, a se doslej za to nisem odločil. Morda se bom kdaj kasneje. V glavnem je problem, da premalo pišemo o delu, v tem, da nam je še vedno predobro. Plače so res nizke, vendar zanje premalo delamo. Posebno režijci. Ko bo drugače, se bomo tudi drugače obnašali. Tedaj bomo tudi spregovorili o svojih težavah. Kar pogledimo, koliko je sedaj izgubljenega delovnega časa. Od kod pa naj se jemlje denar, če se ne dela.

Pisati o naših problemih je težko.

To ni tako majhna stvar. Če bi te stvari naravnost povedal, bi marsikoga preveč prizadel. Mi delovnih navad ne moremo spremeniti. Zgled mora priti od vrha.«

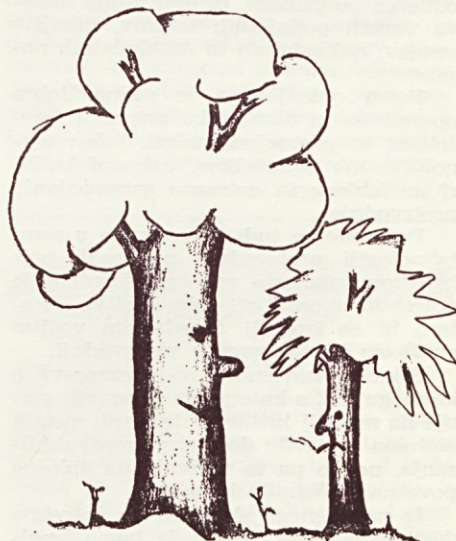
SKRJANC IVAN, vodja skladišča re-promateriala: »Glasilo v glavnem preberem. Je veliko bolj zanimivo kot Delavska enotnost. Zadeve obravnava na bolj preprost način, gotovo pa nam je tudi zato bolj všeč, ker so opisani naši problemi, pa tudi ljudi, ki sestavke napišejo, poznamo. Nisem opazil, da bi v Glasilu kaj manjkalo. Rečij moram, da časopis vsak mesec z veseljem vzamem v roke.

Za dopisovanje moram kar pošteno povedati, da nam manjka volje. Izgovori na pomanjkanje časa in drugo so bolj navidezni. Če bi bila volja, bi se drugo tudi našlo. Tém, o katerih bi lahko pisali, je dovolj. Tudi pri nas je problem pomanjkanje posameznih materialov, pa inventure in drugo. Skratka, o tem, kaj bi lahko povedali, ni potrebno posebej govoriti, le stvar bi morali vzeti bolj zares.«

To je le deset odgovorov naših sodelavcev. Vseh Stoločev, ki doslej v Glasilu niso sodelovali, pa je okoli tisočpetsto, z upokojenci in drugimi, ki tudi prejemale naše Glasilo, pa dva tisoč. Zatorej je želja, da bi se krog sodelavcev razširil, zares nujna. Stara navada, da bomo časopis tudi v bodoče le prejemale, pisali pa ga bodo drugi, je vsak dan bolj preživeta. Dobro glasilo v prihodnjem in prihodnjih letih bodo lahko oblikovali le zavestni in dobri delavci s kratkimi, koristnimi informacijami.

Ko bo Glasilo sestavljeno z neštetihi dobronamernih sestavkov z najštevilnejših področjih in ko se bodo vrzeli na teh mestih brez odlašanja odpravljale in pomankljivosti nadomeščale z dobrimi rešitvami, bodo tudi pri nas proizvodnja, družbeno življenje in medsebojni odnos hitreje krenili po pozitivni poti. Do tega pa nam ne manjka drugega kot nekaj volje.

Ciril Sivec

»Ko boš zrasel, te bodo zmleli v lesno maso in naredili nekaj drugega — iverka!«

Oddih naših delavcev

Počitniško letovanje za leto 1980 je za nami. Podatki, kje in koliko zaposlenih delavcev naše delovne organiza-

cije je koristilo svoj letni dopust za oddih, so zbrani in razvidni iz naslednje tabele:

PREGLED LETOVANJA ZAPOSLENIH PO TOZD ZA LETO 1980

Kraj letovanja	TOZD-1	TOZD-2	TOZD-3	TOZD-4	TOZD-5	TOZD-6	TOZD-9	DSODSP	Skupaj
NJIVICE	47	31	11	5	20	3	24	49	190
UMAG	42	12	17	2	5	1	3	17	99
PIRAN	39	12	14	2	1	—	3	1	72
ČAT. TOPL.	11	3	2	—	1	1	—	2	20
VEL. PLAN.	14	7	13	—	3	2	1	8	48
VRSAR	10	8	12	—	5	6	4	11	56
RAB	6	2	3	1	—	1	6	8	27
DRUGJE	79	19	39	7	19	1	27	38	229
SKUPAJ:	248	94	111	17	54	15	68	134	741

Skupaj je letovalo 741 članov naše skupnosti, kar je za 7,5 odst. več kot v letu 1979 ali 44 odst. vseh zaposlenih. V domačih in najetih počitniških domovih je bilo 516 delavcev, 229 delavcev pa je letovalo drugje. V letu 1978 je bilo v domačih in najetih počitniških kapacitetah 8785 penzionov, v letu 1980 pa 11.476 penzionov, kar predstavlja 24 odst. povečanje. Trenutno razpolagamo za naslednjimi domačimi počitniškimi kapacitetami:

Njivice	skupaj 64 ležišč
Piran	skupaj 28 ležišč
Prikolice 9 kosov	skupaj 43 ležišč
Vel. pl. — 2 koči	skupaj 13 ležišč

V naših domovih lahko v eni izmed letuje 30 družin s približno 5 člani.

Težave, ki se pojavljajo vsako leto, so, kakor uskladiti vse prijave pri razporeditvi časa, ki ustreza koristnikom. Zelje posameznikov so eno, razpoložljive kapacitete pa drugo. Večina naših delavcev se odloča za koriščenje dopusta v juliju in avgustu, kar je razumljivo za starše s šoloobveznimi otroki.

V letošnjem letu je komisija za letovanja zavrnila 62 prijav družinam s šoloobveznimi otroki. Zaradi številnih prijav je komisija določila kriterije za prednostno listo za letovanje v Njivicah in v prikolicih. Take kriterije bo potrebno upoštevati tudi v bodoče, da bodo lahko letovali tudi tisti, ki letos niso prišli v poštev za letovanje v Njivicah in prikolicih. Opozorjam vse tiste, ki bodo želeli letovati v letu 1981 v naših počitniških kapacitetah, da svoj letni dopust planirajo tako, da jim bo ta ostal še za letovanje. Podatki namreč kažejo, da pride v naš delovni organizaciji povprečno 25 dni dopusta na zaposlenega.

Izkoriščenost naših počitniških kapacitet je globalno v primerjavi s celim letom minimalna, tako je bilo na primer v letu 1980 v povprečju izkoriščenih le 82 počitniških dni, za posamezne kapacitete pa je stanje naslednje:

Njivice	98 dni
Prikolice	85 dni
Piran	63 dni

Naj dodam, da je polna zasedba kapacitet le v času šolskih počitnic, 60 dni prej in pozneje je zasedenost le 70 odst. Najbolje je bila letos izkoriščena prikolica v Čateških toplicah, in sicer 105 dni. Ta prikolica je opremljena s potrebnim inventarjem za 5 oseb. Namenjena je predvsem delavcem, ki želijo na preventivno zdravljenje (revmatični bolniki), ker je organizirano kopanje v topli vodi. Če bo v letu 1981 dovolj prijav za Čateške toplice, bomo tja postavili še eno prikolico.

Veliko je bilo že povedanega in napisanega glede kršenja reda v posameznih domovih in prikolicih, pa vendar se vsako leto dogaja, da za nekatere koristnike ne veljajo hišni redi. Pri ugotavljanju inventurnega stanja je komisija dobila prikolice v Umagu v zelo zanemarjenem stanju, za kar so odgovorni koristniki, ki so letovali v zadnji izmeni. Komisija za letovanja je sprejela sklep, da ti koristniki ne smejo koristiti naših kapacitet najmanj 3 leta, prav tako pa naj bodo tudi primerne kaznovani. Če se bodo take stvari dogajale še naprej, bodo imena posameznih kršiteljev objavljena v tovarniškem glasilu in na oglasnih deskah. Smatram, da je tak sklep komisije za letovanje povsem upravičen. Zavedati se moramo, da so ti prostori naši, saj so vanje vložena naša sredstva. Prav tako se moramo zavedati, da bo počitniški prostor koristil za nami drug sodelavec, ki želi priti v urejen in pospravljen »drugi dom«.

V času letovanja so koristniki dajali pripombe o inventurnem stanju, čistoči, redu itd., in sicer predvsem za Njivice in Umag. Vse pomanjkljivosti bomo skušali odpraviti in urediti do prihodnje sezone.

Koristniki so predlagali zamenjavo električnih štedilnikov s kombiniranimi

(plin — elektrika), bojlerjev, stolov, drobni inventar in drugo. Komisija bo te pripombe obravnavala in jih posredovala ustreznim strokovnim službam.

Nekaj misli o dodatnih počitniških kapacitetah:

Iz tabele je razvidno, da se precej naših delavcev odloča za letovanje v drugih počitniških kapacitetah, ker zaradi kakršnega koli vzroka ne pridejo v poštev pri nas. Kako pridobiti dodatna ležišča, je predmet vsakoletnih razprav na raznih organih delovne organizacije. Dosedanja praksa je pokazala, da moramo dobiti še približno 40 dodatnih ležišč, če hočemo zadovoljiti vsem, ki želijo letovati pri nas. Kako ta dodatna ležišča organizirati, pa je drugo vprašanje. Predlogov in mnenj je več. Če bi kupili počitniški dom s 30—40 ležišči, bi potrebovali staro milijardo din sredstev, zato bo verjetno še v naprej potekalo organiziranje dodatnih kapacitet tako, kot je potekalo do sedaj, da določeno število ležišč najamemo preko turistične agencije za določeno število dni. V letošnjem letu smo imeli ležišča s prehrano v Vrsarju in na Rabu. Vendar pa z ležišči v Vrsarju nismo bili zadovoljni, ker se agencija v nekaterih primerih ni držala dogovora, v katerem smo se dogovorili za sobe I. kategorije. Bolj smotno bi bilo najeti določeno število celotnih penzionov v hotelu, vendar obstaja vprašanje višina cene celodnevne penziona.

Regresiranje oskrbnega dne letovanja v naši delovni organizaciji je najboljše urejeno ne samo v naši občini ampak tudi izven. Vsi zaposleni v naši delovni organizaciji in njihovi ožji svojci, ki so letovali z našimi delavci, pa ne prejemajo nobenih dohodkov, imajo pravico do regresiranja oskrbnega dne letovanja, če so letovali najmanj 7 ali 10 dni. Enako velja za naše upokojece. Kriterije določi vsako leto DS DO. Višina zneska regresiranja je odvisna od osebnega dohodka na člana družine v preteklem letu in je obratno sorazmerna glede na dohodek na člana. To pomeni, da če je manjši dohodek na člana družine, večji je znesek za regresiranje oskrbnega dne. Za leto 1980 je bilo v skladu skupne porabe za regresiranje oskrbnega dne letovanja namenjenih 100 starih milijonov. Do 1. 10. 1980 je prejelo regresiranje 716 delavcev v skupnem znesku 114 starih milijonov ali povprečno vsak, ki je uveljavljal pravico do regresa, je prejel 1850 din. Nekaj je tistih, ki so uveljavljali zahtevek po 1. 10., le-ti pa bodo prejeli regresiranje oskrbnega dne letovanja 15. 12. 1980, pri izplačilu OD. Res je, da smo se na račun tega dela regresiranja odpovedali delu stalnega regresa, vendar smo tako omogočili letovanje tudi tistim sodelavcem oz. njihovim družinam, ki imajo nizke OD in se zato verjetno ne bi mogli odločiti za letovanje.

Letni dopust bi morali delavci bolj smotno izkoriščati za oddih, žal pa se še vedno uporabljajo v različne druge namene.

Maks Štebe, st.

Z nami je bilo veselje

Jesen je že kar pogumno stopila v naše kraje in nič kaj dobro vreme se nam ni obetalo v soboto, 11. oktobra, ko se je pred »Hiltonom« zbrala pisana družina pisarniških »moljev«. Začuda so bili v večini ob 6. uri že na zbornem mestu. Gotovo ste ugabili, da se nismo zbrali za službo. Da, naša osnovna organizacija sindikata nam je tudi letos pripravila vsakoletni izlet. Resda niso bili vsi sodelavci iz »Hiltona« prisotni to jutro, a saj veste; najbolj čvrsti, vedno v prvi vrsti. Naš pilot Viatorjevega »frčoplana« je bil naš bivši »dvorni« šofer Nejc, ki nas je popeljal najprej po prelepi Tuhinjski dolini. Zaradi preventivnih ukrepov nam je predsednik takoj postregel z zdravili, tako da se je na usta izletnikov kmalu prikradel nasmeh. Ansambel »Pavlič« (ena harmonika, en mož=ansambel) s pevskim zborom »Lukice« pa je poskrbel, da je avtobus preplaval lepa slovenska pesem. Kot bi trenil, smo bili v Celju, kjer je bil prvi postanek za kavico in jutranjo toaleta. Pot pa nas je nadalje vodila proti Rogiški Slatini do kraja Knežak, kjer je domačija borca, revolucionarja Borisa Kidriča. Res da nam je neka tovarišica bolj s težavo odprla hišo, a naše zanimanje za ogled te hiše je bilo močnejše. V še kar okusno urejeni hiši smo si ogledali dokumente in gradivo, ki priča o življenju in delu tovariša Kidriča.

Po ogledu domačije pa smo se odpravili na pot ter se ustavili v kraju Klanjec, kjer je stalna galerija velikega umetnika Antuna Augustinčiča. Kdo še ni videl dela velikega umetnika, kot so kipi maršala Tiita, kip Matije Gubca, pa kip, ki stoji pred palačo OZN in še bi lahko naštevali.

Še nekaj spominskih posnetkov in pot nas je vodila do Kumrovc, kjer smo si najprej ogledali spominski dom borcev NOB in mladini. V tem domu smo vsi z zanimanjem sledili ogledu filma, ki govori o delu in življenju maršala Tiita.

Po ogledu filma pa je sledil še ogled rojstne hiše maršala Tiita in manjši nakup spominkov.

V naših želodcih je že kar krepko naznanjalo, da je čas za kosilo, zato smo se odpravili v Podčetrtek. V zares prijetnem ambientu hotela Atomske toplice so iz naših krožnikov kar vidno

Delovni koledar imamo narejen za celo leto vnaprej. Za vsak mesec vemo, kdaj je prosta sobota in kdaj je delovna. A nam je večkrat ta red kaj malo všeč. Na delovno soboto zelo neradi delamo, na tak dan popoldne pa, če se le da, ne. Ni nam mar, če je s tem porušen vnaprej določen delovni načrt, če vozijo delavski avtobusi ali ne in če se ogrevanje v delavnici izplača ali ne. Konec tedna je vendar naš. Zelo dobro se znamo izgovoriti, da prav tedaj rabimo prosto.

»izginjale« specialitete. Kmalu za tem se je po restavraciji razlegel smeh, kar je bil še en dokaz, da je bila lakota zelo velika. Ansambel nas je raznežil s prijetnimi melodijami in mi ne bi bili stolovci, če ne bi hitro nabrusili pete. Kar prehitro je prišel čas odhoda v Olimje. Tam smo si ogledali drugo najstarejšo lekarno v Evropi. Sam prostor je brez inventarja in v zelo kritičnem stanju, zanimive so bile le freske na stropu. V prostoru je svetica le ena improvizirana žarnica, zgodovino tega objekta oz. te dejavnosti pa smo lahko poslušali iz hreščečega kasetofona. Tudi oskrbnik, ki to delo opravlja, si ni kaj veliko prizadeval, da bi kaj več storil. Bolj nam je ponujal svoje usluge na domačiji, kjer goji kmečki turizem. Samo žal to pot ni nič prodal, kajti naš namen ni bil zgolj veseljačenje, ampak tudi kulturno osveščanje.

Na poti proti kraju Letuš se je v avtobusu spet razlegel smeh in pesem. Zaključek našega potovanja je bil v lokalu Pibernik. Pridružili so se nam še izletniki iz Konusa — Slovenske Konjice, tako da se je obetal kar zanimiv večer. Med udeleženci je bila tudi Nada, ki je slavila svoj 19. rojstni dan, zato smo ji kupili šopek rož ter ji izrekli dobrobrčno čestitko.

Kulturna skupina pa je pripravila pester večer. S svojimi akrobatskimi veščinami pa se je predstavila bolha »Bobi« iz dežele »Mahabrejske«, ki je to pot ušla na štajersko deželo. Kljub kasnejšim intervencijam jo lastniku do danes še ni uspelo dobiti.

Ko je pričel igrati ansambel, so se šele začele težave, kajti dame so bile v večini, zato so bile nekatere prikrajšane za ples. Pa jim možki svet sedaj obljublja, da bo v bodoče popravil svojo napako.

Naš izlet se je prevesil že v nov dan, ko smo se vračali proti domu. Nekateri so zatisnili oko, drugi najbolj čvrsti, pa so še zmerom prepevali. No, in tako je bilo potepanja konec. Če pa nas kdo povpraša, kako je bilo? Enkratno! je naš odgovor. Verjemite vsi tisti, ki ste tisti dan ostali doma, da ste zamudili prijetno soboto. Potolažite se, da bo drugo leto spet prilžnost, in se nam takrat lahko pridružite.

Franc Pestotnik

Tovarniški časopis naj bi posegel v delavske in delavčeve probleme brez olepšavanj. Delavcu naj bi bilo vedno naravnost povedano, katere stvari dobro tečejo v njegovi delovni organizaciji in pri katerih se zatika. Vendar je gledanje delavcev na isto stvar zelo različno. Edi trdijo, da sta nek prispevek in fotografija na mestu, drugi se razburjajo, češ, kaj je treba te stvari tlačiti v naše Glasilo, ko nimajo nobene zveze z informiranostjo. Takšni smo: različno gledamo in tudi različno ocenjujemo. Zase pa želimo, da bi bilo naše delo vedno dobro ocenjeno.

Tudi malica je pomemben čas v vsakodnevnem delavniku. Če je jed dobra, smo tiho in pripravljene obroke zelo neradi pohvalimo, zelo pa smo kritični, če dobimo slabšo porcijo ali le malo premajhen košček mesa. Radi pozabimo, da je naš topli in hladni obrok pripravljen v zastarelih in premajhnih prostorih in da so živila posebno v zadnjem času zelo draga ali jih celo ni moč dobiti.

Pozabljamo tudi, da smo v zadnjih desetletjih na področju družbene prehrane dosegli napredek, ki s prejšnjim obdobjem ni primerljiv. Starejši delavci se bodo še dobro spomnili, da so morali nekdaž malico na delo prinesiti in je bila njihova stvar, kaj bodo jedli. Toplega obroka niti poznali niso.

V jesenskem času se radi pogovarjamo o pridelkih na polju, v sadovnjaku in vinogradu. Radi tudi kupimo kakšno dobroto in si jih shranimo za zimске urice.

Nek naš delavec, želel je, da ga ne imenujemo, je na Dolenjskem kupil sodček vina. Sodček je bil njegov in že precej časa prazen. Les je bil nekoliko izsušen in je na več mestih počasi puščal vino. Kljub temu pa je naš vrli Stolovec postavil leseno posodo v katro in se odpeljal proti Ljubljani. Že tedaj, ko so pritekale prve kaplje iz soda, si je rekel, da ne sme popiti niti kozarca vina, ker bo že avto dovolj močno zaudarjal po pižki in bi imel lahko probleme z miličniki.

Na Višnjegorskem klancu je bila miličniška zaseda. Ustavili so tudi katro in naš delavec je odprl vrata avtomobila. Iz vozila je kar puhnil vonj po vinu, miličnik pa je poskočil.

»Tako! ven! Taki ne boste več vozili. Koliko vina ste pa popili!«

Naš junak je malo pomencal, nato pa le rekel: »Nič. Ga šele bom.«

Moral je pihati. Balonček kljub močnim vinskim hlapom, ki jih je voznik vdihaval med vožnjo, ni pozelenel. Kaj je hotel miličnik! Moral je verjeti obema: Vozniku in balončku. Zatohlo katro je spustil naprej proti Duplici.

Da so sestanki velikokrat predolg in da jih je preveč, vemo vsi. In da tudi na teh sestankih sodelujejo eni in isti. Kako bi bili sicer primeri, da nekateri delavci dobivajo vabila za dva ali tri sestanke ob isti uri, nekateri pa za nobenega.

Deset minut za vaše pripombe!

Uredniški odbor se je pred nekaj meseci dogovoril, da bi v novembrski številki Glasila vprašal naše bralce, kako ocenjujemo svoj časopis. Odločili smo se, da ne bi sestavljali nikakršnega vprašalnika, v katerega bi potem vpisovali svoje odgovore. Tak način bi bil preveč vezan na napisana vprašanja in bi bil zato učinek precej manjši.

Uredniški odbor in tiste, ki se še posebej ukvarjajo z načrtovanjem posamezne številke, zbiranjem gradiva in pisanjem sestavkov, močno zanima, kako in koliko Stolovo Glasilo opravlja svoj namen. Že velikokrat smo ugotovili, da je število sodelavcev premajhno in s tem zmanjšana raznolikost prispevkov in vesti.

Kljub vsakomesečnim križem in težavam smo ob razdeljevanju vsake številke opazili, da se naši delavci, zanimajo za svoj »čajteng«. Ugotovili smo, da je zanimanje dokaj veliko, saj skoraj ni delavca, ki ne bi časopisa vzel v roke, ga pričel listati in se na kateri strani za dalj časa ustavil. Prav tako je bilo tudi videti delavce, ki so skoraj do enega vsakokrat odnesli časopis s seboj domov, kjer so ga prav gotovo bolj natančno pregledali in prebrali. Pa še kdo od njihovih svojcev ali prijateljev.

O problemih, s katerimi smo se srečevali ob pripravi vsake številke Glasila, nameravamo na kratko spregovoriti v letošnji zadnji številki — decembrski. Takrat bi le radi, da bi naši bralci na kratko ocenili to, kar nam je uspelo spraviiti skupaj in napisali želje, pa tudi kritične pripombe o tistem, česar ni, pa bi želeli, da bi v prihodnje bilo. Naša naloga je, da si bomo za to prizadevali.

Zatorej, žrtvujte deset minut za vaš mesečnik. Vzemite papir in naravnost napišite vse, za kar sodite, da je v našem Glasilu dovolj zastopano, česar je preveč in kaj bi še moralo biti. Vaše ocene in predlogi nam bodo zelo dobrodošli. Vsakdo naj poskuša naravnost poseči v probleme. Pa čeprav le z dvema stavkoma. Tudi teh bomo veseli. Na pismenko ovojnico napišite Uredništvo Glasila in pismo oddajte svoji poanterki ali vratarju, ki bodo poskrbeli, da bo vaš odgovor prišel na pravo mesto. Pismo morate oddati najkasneje do desetege decembra.

Prepričani smo, da ne bomo ostali brez vašega sodelovanja, ki nam bo realna ocena dosedanjega dela in vodilo za delo v prihodnje. Še posebno opišite področja, teme in še kaj, čemur bi morali v bodoče nameniti večjo pozornost.

Pod vaše ocene in pripombe se lahko podpišete, lahko pa tudi ne. Vendar prosimo, da bi bila vsa pisma dobronamerna in resna, ker bodo lahko le tako opravila svoj namen.

Uredništvo

»A veš, da metrskega plakata za zbor delavcev, na katerem je bila menda tudi točka o razvoju tozdov, sploh nisem opazil, čeprav je visel tri dni v hodniku. Informator na sosednji mizi, kjer je bilo napisano, da bo poračun za minulo delo, mi je pa takoj padel v oči«!

DA NE BI POZABILI

Športna tekmovanja med tozdom 2 in tozdom-Prodaja so postala že tradicionalna in žal edina v naši delovni organizaciji. Velikokrat smo se že pogovarjali, da bi podobna tekmovanja razširili na vso delovno organizacijo, vendar je ostalo samo pri dogovarjanju. Korak naprej naj bi bilo tekmovanje med našimi skupnimi službami in med Prodajo. Zmenili smo se, da bomo merili moči v petih disciplinah, in sicer v košarki, odbojki, namiznem tenisu, šahu in malem nogometu.

Če se prav spomnim, so bile tekme odigrane v mesecu juniju — o neažurnosti poročanja berite pojasnilo na koncu sestavka — vreme je bilo deževno in hladno, zato nam je še kako prav prišla nova telovadnica na Duplici. Za košarko in še posebej za odbojko se je po kuloarjih govorilo, da bi bilo za nas (za Prodajo) bolje, da se sploh ne bi pojavili na igrišču, ker nas bodo nasprotniki zmelili in nam pregnali vse nadaljnje ambicije po športno rekreativnem udejstvovanju v teh panogah. Toda v Prodaji se nismo vdali. Zbrali smo dobesedno vse, ki so dokazali, da znajo dobro hoditi in mogoče malo teči in vse, ki so vsaj dvakrat na televiziji videli, kako potekata ti športni igri.

Pri košarki je kazalo na veliko preseenečenja in do preseenečenja ja gotovo tudi prišlo, če bi se odgovorni točneje pomenili o času trajanja tekme. Tako smo namesto petnajst minut, kot je v navadi pri sindikalnih tekmovanjih, igrali prvi polčas dvajset minut in akumulatorji niso več zdržali, zmagale so skupne službe. Pri odbojki je bil strah pred nasprotnikom še večji, saj so se na drugi strani mreže zbrali odbojkarji, ki naj bi nekaj pomenili celo na ravni delovne organizacije. Prvi set je potekal čisto v stilu igre mačke z miško in še preden smo dobro zajeli sapo, smo set izgubili s 15:1. Z zamenjavo polja so se zadeve spremenile in na splošno preseenečenje in proti vsem zakonom odbojcarske igre je Prodaja ta set dobila in vodila tudi v odločilnem, tretjem setu.

Pri namiznem tenisu in šahu je Prodaja opravičila vlogo favorita in tako je bil rezultat pred zadnjo disciplino izenačen. Nogomet naj bi odločil skupnega zmagovalca.

Na dodobra namočeni travnati preprogi sta obe moštvi krenili v odločne akcije, žoga je frčala od gola do gola, večkrat tudi čez gol, napadalci so bili tako razgreti, da je moral sodnik tekmo prekiniti, ker so vsi igralci in še nekaj gledalcev povrhu brskali po gramovju in iskali izgubljeno okroglo usnje.

Zmagovalec je bil znan — ekipa Prodaje je dobila v dar lep pokal in na koncu smo si bili vsi edini, da mora Stolo-va javnost zvedeti vse, kar je bilo zanimivega na tem srečanju. Tovariši s skupnimi služb so v en glas zagotavljali, da bodo zadevo obelodanili, da bo vesoljni Stol ostrmel nad našo rekreativno vneto. Mi smo verjeli in smo čakali. Pa nič.

Zato zdaj berete, kar sem napisal dobre štiri mesece po opisanih dogodkih. Vendar: bolje pozno kot nikoli! Da se ne pozabi!

Jože Okorn

Izlet tozda 2

Če po pravici povem, sem čakal kar lep čas, ali se bo kdo javil in napisal sestavek o našem izletu, posebno še zato, ker celo leto vabimo nove dopisnike. Čeprav nas je bilo na našem izletu kar za dva avtobusa, me zopet čaka prijetna dolžnost, da se oglasim, kako smo se imeli.

Zgodaj zjutraj smo krenili iz Kamnika po Tuhinjski dolini, Stajerski naproti. Vožnja sploh ni bila dolgočasna, saj smo že od Kamnika naprej začeli čistiti grla in tudi pesmi ni manjkalo. Če nam je po naključju kdaj zmanjkalo glasu, je pomagal Marjan iz montaže. Presneto dobro je ujemal glasove na svoji harmoniki z našim, ne preveč ubranim petjem. Ker ura ni naš gospod, nas tudi ni dosti zanimalo, kdaj smo prišli v Celje. Prišli pa smo. In tja kamor smo hoteli. Ogljedali smo si tovarno Emno.

To je tovarna z več kot še enkrat več zaposlenimi, kot jih ima naša DO. Nič ne pretiravam, če rečem, da so bile še najbolj zadovoljne naše osebe, kateri imena se končujejo na »A«. Predno smo si ogledali proizvodne prostore, nam je vodič namizal nekaj podatkov o tovarni. Iz majhne delavnice je nastal ogromen kolektiv, ki pokriva več kot 40 odst. celotne potrebe po gospodinj-ski posodi. Precej pa tudi izvažajo.

Po ogledu tovarne in nakupu »piskrov in kastrol«, nas je pot vodila naprej proti Hrvaškemu Zagorju.

Najprej smo si šli ogledat spominski dom v Kumrovcu, kjer so nam pokazali tudi prečudovit film o popotovanju našega dragega Tita na daljni vzhod. Kljub tisku in TV si nisem mogel nikoli točno predstavljati, da je cel svet tako srčno ljubil in spoštoval našega Tita. Skoraj tako kot mi sami. Prenekateremu se je utrnila solza ob pogledu na dokumentarec, ki je izpričeval eno od življenjskih poslanic našega najdražjega.

Dvignjenih glav smo zapuščali spominski dom in se peš napotili po Kumrovcu do Titove rojstne hiše, kjer smo si ogledali muzejske prostore.

Po ogledu zibelke našega dragega voditelja in prijatelja smo se odpeljali do Čateških toplic, kjer smo imeli kosilo. Po kosilu smo se peljali do bazenov in kegljišča. Nekateri so se šli namakati v terme, drugi pa podali na kegljišče, kjer smo imeli tudi tekmovanje tozda med oddelki. Tekmovanje je bilo ekipno. Prijetno smo se zabavali in tudi zaplesali, zato rezultat tekmovanja ni pomemben. Po prijetnem tako imenovanem trim razvedrilo smo šli novim dogodivščinam naproti.

Že pozno popoldne smo prispeli na Slavkov dom na Lisci, kjer smo imeli večerjo in rajanje. Pesmi in plesa ni manjkalo. V že pozni večerni uri smo se poslovili od Lisce in po bolj ali manj srečni vožnji prispeli, verjetno vsi, utrujeni domov.

Franc Bauman

ABC FOTOGRAFIJE

JE BILA KRIVA MEDICA ALI KAJ DRUGEGA?

piše franc stele

NEKAJ BESED O FILMIH

Črnobeli filmi, ki jih danes uporabljajo fotografi, lahko razdelimo v dve veliki skupini, in sicer v:

a) skupino filmov, ki so namenjeni za splošno uporabo in

b) skupino filmov za specialne namene (grafični, konturni, infrardeči, reprodukcijski, mikrofilmi...)

Mi se bomo tukaj seznanili samo s prvo skupino, pa še to bolj na kratko. Glede na občutljivost oz. reakcijo filma na svetlobo je splošno uveljavljena delitev:

1. **Slabo občutljivi filmi** (do 16 DIN): Ti filmi se največ uporabljajo za snemanje pri zelo močni svetlobi oz. takrat, ko želimo dobiti čimbolj kontrastne negative. Zrnatost filmov je zelo fina, obrisi so ostri. Slika je v pravem pomenu besede črno-bela, brez sivih oz. vmesnih tonov. Učinkuje skoraj grafično (efke KB 14, ORWO NP 15).

P. S.: Občutljivost filma v Evropi menimo z nemškimi normami DIN, v Ameriki je uveljavljen sistem ASA, v Sovjetski zvezi GOST. Na splošno velja: Čimmanj je film občutljiv, tembolj ga moramo osvetliti in tem manjša je zrnatost!

VISOKE TATRE — 1979: Za bogastvo svetlobe in zelene kontraste oblakov in gora je bil primeren slabo občutljiv film ORWO NP 15

2. **Srednje občutljivi filmi** (17 do 22 DIN): Ti filmi so najbolj široko uporabni, imajo veliko osvetlitveno območje: Z njimi lahko slikamo sončne zimске pokrajine ali pa celo v nepretranih prostorih (efke KB 17, Ilford PAN F, ORWO NP 20, Kodak plusX...).

3. **Zelo občutljivi filmi** (do 27 DIN): Največ se uporabljajo za fotografiranje v slabih svetlobnih pogojih, v zaprtih prostorih, za posnetke hitrega gibanja, ki zahteva kratek osvetlitveni

BLED — 1979: Normalni svetlobni pogoji, ki jih ponuja pokrajina — ORWO NP 20

PORTRET (Tunjice) — 1980: Slabi svetlobni pogoji nam narekujejo, da vzamemo zelo občutljiv film, v tem primeru Ilford HP 5 (27 DIN)

čas itd. Slike so mehke, slabo kontrastne in bogate poltonov (portreti v okenški svetlobi...) (Kodak triX, Agfapan 400, ORWO NP 27, Ilford HP 5 itd.).

4. **Ekstremno občutljivi filmi** (nad 27 DIN): Uporabni so za posnetke v zelo slabih svetlobnih pogojih, npr. ob svetlobi sveče (Kodak Recording Film — 33 DIN).

P. S.: Večino naštetih filmov pa lahko izberemo še glede na to, v kakšnem fotoaparatu jih bomo uporabili (maloformatnem, serdnjeformatnem itd.).

Nadaljevanje prihodnjič

Gotovo oboje. Ko smo se za prejšnjo številko Glasila pogovarjali z našimi upokojenci, smo obiskali tudi Franca Kladnika v Volčjem potoku. Da, Franca in ne Albina, kot smo pomotoma napisali.

Do pomote je prišlo na zelo enostaven način. Pri hiši sta dva Albina, starejši in mlajši. Pa je v naglici postal še najstarejši. Če bi se kaj več pogovarjali o imenih, bi pomoto gotovo opazili. Pa smo zelo hitro prešli na upokojenčeve spomine. Pri pogovoru sta bila odlična sogovornika Franc Štebe z Žage in Maks Štebe iz Skupnih služb in v trenutku smo pozabili na današnji čas. Pogrela nas je tudi domača medicina, kakšne še nismo pili v naših lepih krajih.

V zadnjih petih letih se pri pisanju imen nismo zmotili in tudi tem bomo v bodoče posvetili večjo pozornost. Našemu upokojencu Francu Kladniku se za pomoto opravičujemo. Ob tej priložnosti ne moremo mimo spoznanja, da je tudi zamenjava imena dokaz zelo dobrega počutja pri Kladnikovih.

Dragi Franc, veliko zdravja in še veliko veselja pri čebelah. Drugo leto vas zopet obiščem.

C. S.

OBVESTILO

Člani smučarske sekcije so nabavili 4 komplete tekaške opreme (smuči, palice in čevlje). Vsa oprema je na razpolago članom DO. Sposodijo si jo lahko pri referentu za šport in rekreacijo.

Smučarska sekcija

ZAHVALA ZA POMOČ

Vsem sodelavcem, posebno pa sindikalni organizaciji Stola, se najiskrenejše zahvaljujem za denarno pomoč, obenem pa vse prav lepo pozdravljam in želim še veliko delovnih uspehov in zdravja.

Torkar Janez
Bolnica Ljubljana-Polje

Nič nas ne bi smelo presenetiti, pa nas je že prvih letošnjih 20 cm snega tako močno, da je četrtnina delavcev zamudila na delo. Pa vendar sneg ni vsega kriv, gotovo so tudi šoferji, ker jim je vseeno, kdaj pričnejo zjutraj pripravljati vozila za vožnjo in kdaj krenejo na pot. Minute pred šesto so ob slabih pogojih na cesti še krajše kot ob lepem vremenu.

Izdaja v 2100 izvodih Industrija pohištva STOL Kamnik. Glasilo urejajo — glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Alojz SVIGELJ in člani uredniškega odbora: Boris DEMŠAR, Franc SIKOŠEK, Ivanka ŠINKOVEC, Franc BAUMAN, Andrej PERČIČ, Vinko JAGODIČ, Danica KOČAR in Sonja ZORN. Lektor: Ivan SIVEC. List izhaja vsak mesec in ga prejema delavci STOLA brezplačno. Natisnila TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.